

5

Seksualiteit en die gebrokenheid as hermeneutiese sleutels

“Historically, the church has taught that we are all
to strive for obedience to a Biblical sexual ethic of chastity
in heterosexual marriage or celibacy outside of marriage”

- Jones, Stanton & Mark Yarhouse -

Uit die vorige twee hoofstukke is die gevolgtrekking gemaak dat die bestudering van die teks van die Bybel nog steeds relevant is om antwoorde vir die vrae wat die hedendaagse mens vra, te kry. Dit is nou 'n logiese gevolg dat die getuienis van die Skrif rakende die vraagstuk oor homoseksuele huwelike en –verhoudings ondersoek word.

Daar kan nie sinvol oor die vraagstuk van homoseksuele huwelike en –verhoudings geteologiseer word, indien daar nie 'n duidelike definisie vir seksualiteit is nie. Daarom sal die eerste deel van hierdie hoofstuk aan die vraag na 'n Skriftuurlike beeld van seksualiteit afgestaan word. Die ontwikkeling van seksualiteit sal gevolg word tot en met vandag. Daarna sal die vraagstuk van sonde bestudeer word. Die kwessie van homoseksuele huwelike en –verhoudings gaan hand-aan-hand met 'n mens se sondebeskouing.

In hierdie hoofstuk sal op 'n spesifieke metode te werk gegaan word. In die eerste plek sal die probleemstelling gegee word. Daarna sal verduidelik word hoe pro-gay groepe teologiseer om aan te toon dat homoseksuele verhoudings en –huwelike nie in die betrokke gedeeltes ter sprake is nie.

Laastens sal verdere teologisering gedoen word om die pro-gay teologisering in evaluering te neem.

Hoewel hierdie studie nie 'n Ou Testamentiese studie is nie, is daar enkele Ou Testamentiese gedeeltes wat wel vir die studie relevant is. Hierdie gedeeltes sal slegs oorsigtelik hanteer word. Aangesien Gen 1 en 2 die skepping van die man én vrou as aparte seksuele wesens wat by mekaar pas weergee, word in hierdie hoofstuk heel by die begin van die Skrif begin: Genesis 1 tot 4.

1. 'n Bybelse Seksualiteit

1.1. Die getuienis van Gen 1-4

“Toe het God gesê: ‘Kom Ons maak die mens as ons verteenwoordiger, ons beeld, sodat hy kan heers ...’. God het die mens geskep as sy verteenwoordiger, as beeld van God het Hy die mens geskep, man en vrou het Hy hulle geskep. Toe het God vir hulle geseën en vir hulle gesê: “Wees vrugbaar, word baie, bewoon die aarde en bewerk dit. Heers ...” (Gen 1:26-28)

“Die Here God het toe die mens gevorm uit die stof van die aarde en lewensasem in sy neus geblaas, sodat die mens 'n lewende wese geword het. ... Verder het die Here God gesê: ‘Dit is nie goed dat die mens alleen is nie. Ek sal vir hom iemand maak wat hom kan help, sy gelyke’ ... en die ribbebeen wat Hy uit die mens geneem het, bou Hy om tot 'n vrou en bring haar na die mens toe ... Daarom sal 'n man sy vader en moeder verlaat en saam met sy vrou lewe, en hulle sal een word. Hulle twee, die mens en sy vrou, was kaal, maar hulle was nie skaam nie” (Gen 2:7, 18, 22, 24).

Skep van suspisie: Die Genesis verhale (1-3) kan nie gebruik word om uit die skepping van 'n man én 'n vrou die afleiding te maak dat heteroseksuele verhoudings 'n Godgegewe skeppingsordening is nie. Daarom kan hierdie

gedeeltes nie gebruik word om homoseksuele huwelike en -verhoudings as onskriftuurlik af te wys nie.

Beredenering van suspisie:

`n Siening van seksualiteit wat Gen 1-3 as `n begroning vir heteroseksuele verhoudings gebruik, is nie korrek nie. Die konteks waarbinne Gen 1:1-2:4 ontstaan het, was die Babiloniese ballingskap. Daarom behoort na dié gedeelte eerder as `n teologies-pastorale geskrif verwys te word. Die tweede skeppingsverhaal (Gen 2:5-3:24) handel oor die krisis van menswees en God se genadige herstel daarvan.⁵⁵⁵ Dit is dan ook belangrik om te let dat hierdie verhale die lof van God besing, terwyl God se mense swaarkry. Die mense wat swaarkry en in die versoeking is om die afgode van Babel te aanbid, word herinner dat die mens die klimaks van die skepping is (1:26vv), en dat die mens ook die sentrum van die skepping is (2:15).⁵⁵⁶ Daarom kan hulle nie afgode aanbid nie.

Menslike seksualiteit se taak is egter nie primêr voortplanting nie. Gen 2 plaas nie die fokus van seksualiteit op voortplanting nie, maar op kameraadskap, gelykheid en wederkerigheid. "Voortplantingseks" is nie hiervoor nodig nie. Die feit dat baie pare kinderloos (uit eie keuse of weens onvrugbaarheid) is, en hul verhoudings normaal is, versterk bogenoemde argument. Die bestaan van gelukkige enkellopers dui ook daarop dat God nie seksualiteit (binne die konteks van man en vrou) as die enigste vorm van menswees wou hê nie.⁵⁵⁷ Die opdrag om kinders te hê beteken eintlik dat alle mense manlik én vroulik, wit én swart, heteroseksueel én gay,

⁵⁵⁵ Sinode van die NGK van Oos-Transvaal, p 13, Uitdeelstuk - **Homoseksualisme**, Ongepubliseer, 2001.

⁵⁵⁶ Sinode van die NGK van Oos-Transvaal, p 13, Uitdeelstuk - **Homoseksualisme**, Ongepubliseer, 2001.

⁵⁵⁷ Sinode van die NGK van Oos-Transvaal, p 14, Uitdeelstuk - **Homoseksualisme**, Ongepubliseer, 2001.

kinders van God is. Identiteit is daarom nie in iemand se seksualiteit te vind nie.⁵⁵⁸

In die antieke volke het geslagtelikheid geen rol ten opsigte van seksualiteit gespeel nie. Ander gedeeltes in die Skrif, waar na die mens as beeld van God verwys word, verwys nie na geslagtelikheid (manlik en vroulik) nie. Dit is daarom nie korrek om Gen 1 en Gen 2 as 'n bloudruk vir heteroseksuele seksualiteit te sien nie.⁵⁵⁹ Die verwysing na die geslag wil eintlik net daarop wys dat die bestaan van twee geslagte belangrik is vir die voortbestaan van diere sowel as mense is.⁵⁶⁰ Wanneer die man in Gen 2 na die vrou verwys en sê dat hulle een sal wees, wys dit nie uitsluitlik op seksuele eenheid nie. Hierdie eenheid is maar een van vele ander.⁵⁶¹

Daarom dui Gen 2 dat dit eerder gaan om medemenslikheid. 'n Mens het verhoudings tot 'n ander nodig, met ander woorde 'n verhouding tot medemenswees.⁵⁶² Binne die noodsaak dat mense in verhoudings tot ander mense moet staan om volkome menswees te ervaar, gaan dit nié net om heteroseksuele verhoudings nie. In homoseksuele verhoudings kan volle menswees ook ervaar word. Dit moet onthou word dat God nie geslagtelik is nie (hy openbaar Hom wel aan die mens in terme van geslagtelikheid -

⁵⁵⁸ Sinode van die NGK van Oos-Transvaal, p 14, Uitdeeltstuk - **Homoseksualisme**, Ongepubliseer, 2001; O'Donovan Oliver, **Homosexuality in the Church: Can there be a fruitful theological debate**, p 29, [SCM Press], Cambridge, 1997; Williams Rowan, **Knowing myself in Christ**, p 12-19, [SCM Press], Cambridge, 1997. Beide O'Donovan en Rowan se uitgangspunt is dat 'n persoon se identiteit in Christus alle vorms van seksualiteit ophef. Daarom is homoseksualiteit onder Christene aanvaarbaar want hulle is by Christus aanvaarbaar (Gal 3:28). Om die rede is alle pogings om homoseksuele persone te "rehabiliteer" sonde, want dit ontken die homoseksuele persoon se identiteit in Christus.

⁵⁵⁹ Rapport aan de Generale Synode van Dordrecht 1971/1972, **Over mensen die homofiel zijn**, p 15, Dordrecht, Desember 1971.

⁵⁶⁰ Rapport aan de Generale Synode van Dordrecht 1971/1972, **Over mensen die homofiel zijn**, p 15, Dordrecht, Desember 1971.

⁵⁶¹ Rapport aan de Generale Synode van Dordrecht 1971/1972, **Over mensen die homofiel zijn**, p 15, Dordrecht, Desember 1971.

⁵⁶² Rapport aan de Generale Synode van Dordrecht 1971/1972, **Over mensen die homofiel zijn**, p 15, Dordrecht, Desember 1971.

JP).⁵⁶³ Dit beteken dat die mens, van watter geslag ook al bymekaar pas, nie mens én dier nie.⁵⁶⁴ Die feit dat Gen 2 van `n seksuele verhouding tussen `n man en `n vrou praat, is bloot toevallig.⁵⁶⁵

As die mens beeld van God is, moet ons onthou dat beide heteroseksuele en homoseksuele mense beeld van God is.⁵⁶⁶ Dit beteken nie dat die beeld van God na vore kom in heteroseksualiteit as die enigste vorm van seksualiteit nie.⁵⁶⁷ Die implikasie dat die mens beeld van God is, is dat God met die mens in verhouding wil tree. Hy wil dus hê dat die mense tot Hom, tot mekaar (in verhoudings) en tot die skepping in verhouding (kultuur opdrag) sal tree.⁵⁶⁸ Die verhouding wat die mens daarom het as gevolg van sy wederkerige verhouding met God, kan beskryf word as `n verhouding van vryheid en liefde.⁵⁶⁹ Dit is hierdie vryheid wat aan mense die ruimte skep om in liefde teenoor mekaar op te tree. Binne hierdie vryheid en liefde kom beginsels soos kameraadskap en wederkerigheid op die tafel.⁵⁷⁰

In die 2 skeppingsverhale het ons te doen met `n **aetiologiese karakter** van seksualiteit. `n Aetiologiese verhaal gaan van die uitgangspunt af uit dat iets op `n gegewe moment normaal is. Op daardie stadium toe die twee

⁵⁶³ Rapport aan de Generale Synode van Dordrecht 1971/1972, **Over mensen die homofiel zijn**, p 15, Dordrecht, Desember 1971.

⁵⁶⁴ Kommentaar van SKLAS op verslag pastoraat aan die homoseksuele persoon; Die kerkvergadering of werkgroep wat hierdie verslag van 15 bladsye opgestel het is onbekend, so ook die datering van die verslag.

⁵⁶⁵ Wessels Frans, **Die kerk en homoseksualiteit – Suid-en Wes-Kaapland sinode SKLAS Konsep-werksdokument**, p 1, Picardie gastehuis, 24-25 Maart 2004.

⁵⁶⁶ Report of Committee Church and Theology to the general synod of the Reformed Churches in the Netherlands (GKN), p 12, Sequel to "**God with us**", Gouda 1985.

⁵⁶⁷ Christian reformed Churches in the Netherland, p 3, **A Sound Pastoral approach with regard tot homosexual church members**, ongedateer.

⁵⁶⁸ Gereformeerde Kerken in Nederland, **In Liefde Trouw Zijn**, p 24, (Centrum voor de Nederlandse Hervormde Kerk, Drieberge) 1983.

⁵⁶⁹ Gereformeerde Kerken in Nederland, **In Liefde Trouw Zijn**, p 24, (Centrum voor de Nederlandse Hervormde Kerk, Drieberge) 1983.

⁵⁷⁰ Gereformeerde Kerken in Nederland, **In Liefde Trouw Zijn**, p 24, (Centrum voor de Nederlandse Hervormde Kerk, Drieberge) 1983; Vibrant Simon, **Divine Order and Sexual Conduct**, p 113-125, [SCM Press], Cambridge, 1997.

skeppingsverhale geskryf was, was heteroseksuele huwelike en – verhoudings die norm.⁵⁷¹ Dit beteken dat die siening in hierdie verhale dat heteroseksuele verhoudings 'n sogenaamde skeppingsordening is, in wese maar slegs kultuurgebonde is aan die destydse konteks toe die verhale geskryf is.⁵⁷²

In kort is die siening deur voorstanders van homoseksuele huwelike en – verhoudings rakende Gen 1-3 die volgende:

- † Dit gaan nie oor seksualiteit as iets tussen man en vrou nie, maar eerder tussen twee persone waar daar wedersydse vryheid, kameraadskap, liefde en respek is. Om daardie rede is homoseksuele verhoudings en –huwelike aanvaarbaar.⁵⁷³
- † Seksualiteit as man en vrou is nie 'n "skeppingsordening" nie.⁵⁷⁴
- † Die doel van seksualiteit is nie voorplanting nie, maar is eerder 'n seënende en samebindende krag.
- † "Beeld-van-God-wees" handel oor verhoudings.
- † Gevolgtrekking: as dit so is, geld dit ook vir homoseksuele verhoudings en is daar dus niks verkeerd met homoseksuele huwelike nie.

⁵⁷¹ Rapport aan de Generale Synode van Dordrecht 1971/1972, **Over mensen die homofiel zijn**, p 15, Dordrecht, Desember 1971.

⁵⁷² Rapport aan de Generale Synode van Dordrecht 1971/1972, **Over mensen die homofiel zijn**, p 15, Dordrecht, Desember 1971.

⁵⁷³ Bray Gerald, **Call to Biblical Values**, p 38-39, [SCM Press] Cambridge, 1997; O'Donovan Oliver, **Homosexuality in the Church: Can there be a fruitful theological debate?**, p 33-34, [SCM Press] Cambridge, 1997; Vasey Michael, **Strangers and Friends**, [Hodder& Stoutghton], 1995; Stuart Elizabeth, **Just Good friends**, [Mowbray], 1995; Stuart Elizabeth, **Dancing in the Spirit?**, p 70-85, {SCM Press}, Cambridge, 1997; Vasey Michael, **Traveling Together?**, p 60-70, {SCM Press}, Cambridge, 1997. Nie alle homoseksuele persone is ten gunste van homoseksuele huwelike nie. Vasey en Stuart is lesbiese persone wat homoseksuele huwelike afkeer. Hulle doen eerder 'n beroep op 'n hegte vriendskap tussen gay-persone. Daar bestaan 'n sterk beweging onder beide heteroseksuele en homoseksuele persone wat eerder van 'n "para-huwelik" (verbintenis) onder homoseksuele persone praat. Daar is ook onder heteroseksuele en homoseksuele persone voorstanders van 'n lewe van selibaat.

⁵⁷⁴ Hallet Martin, **Truth and Love in our Sexual Feeling**, p 128-129, [SCM Press], Cambridge, 1997.

1.1. Konteks van Gen 1-3:

Verdere teologisering rakende die siening ivm bogenoemde beredering ten gunste van homoseksuele huwelike en –verhoudings verdien aandag: Die boodskap van die 2 skeppingverhale kan nie reg verstaan word nie, indien die ontstaansgeskiedenis van beide verhale nie in ag geneem word nie. Gen 1:1-2:4 is na Gen 2 & 3 geskrywe, tydens die tyd van ballingskap in Babilonië (586-539 vC).⁵⁷⁵ Daar is duidelik 2 verskillende outeurs. Die eerste skeppingverhaal se outeur staan bekend as die P-bron (Priester-bron). Die eerste skeppingsverhaal (P-bron) wil uitloop op die rusdag waar God na alles gekyk het en tevrede was – dit was goed.⁵⁷⁶ Die tweede skeppingsverhaal se outeur staan bekend as die J-bron [Jahwe-bron].⁵⁷⁷ Van Rad wys dat Gen 1 [P-bron] 'n leerstellige gedeelte is wat oor eeue verder verryk is.⁵⁷⁸ Ons vind hierin 'n spesifieke siening van die skepping en wêreldbeeld van destyds, maar dit is nie gegrond op 'n filosofiese uitgangspunt nie⁵⁷⁹. Daar is "niks toevallig" in die gedeelte nie.⁵⁸⁰ Omdat dit 'n leerstellige gedeelte is, sou dit nie korrek wees deur te fokus op die mitologiese onwetenskaplike weergawes rondom die skeppingsverhaal nie.⁵⁸¹ Hoewel dit in die vorm van "geskiedenis" vertel word, is die nie 'n historiese dokument nie, eerder 'n

⁵⁷⁵ Van der Watt Jan, Bosman Hendrik, du Rand Jan, Van Rensburg Fika, Nel Marius, Smit Dirkie, Venter Pieter, **Die Bybel A-Z**, p 100, [Christelike Uitgewersmaatskappy], Vereeniging, 2003.

⁵⁷⁶ Gagnon Robert AJ, **The Bible and Homosexual Practice – text and Hermeneutics**, p 45, [Abingdon Press], Nashville, 2001.

⁵⁷⁷ Van Rad Gerhard, **Genesis**, p 25, [SCM Press], London, 1985.

⁵⁷⁸ Van Rad Gerhard, **Genesis**, p 25, [SCM Press], London, 1985.

⁵⁷⁹ Coats George W, **Genesis with an Introduction to narrative Literature**, p 47, [William B Eerdmans Publishing Company], Grand Rapids Michigan, 1983.

⁵⁸⁰ Van Rad Gerhard, **Genesis**, p 47, [SCM Press], London, 1985.

⁵⁸¹ Van Rad Gerhard, **Genesis**, p 25, [SCM Press], London, 1985.

“verslag”.⁵⁸² 'n Verslag vertel sleg van sekere dinge, maar wil nie die spanning wat in die teks na vore kom, aanspreek nie.⁵⁸³

In Babilonië was daar baie skeppingsverhale (daar is reeds vroeër na die Nag Hammadi-skeppingsverhaal verwys) wat die Joodse ballinge begin beïnvloed het en hul godsdiens fokus van die God van hul voorvaders afgetrek het.⁵⁸⁴ Gen 1 bring daarom 'n korreksie vir die Jode in ballingskap, aangesien hulle selfs die geskape dinge (son, maan, sterre) onder die invloed van hulle Babiloniese buurman as gode begin aanbid het.⁵⁸⁵ Die regstelling is om aan die Jode in ballingskap te wys dat daar slegs één God is, HY is die skepper en versorger. Hy alléén moet aanbid word.⁵⁸⁶

Gen 2 & 3 volg weer glad nie dieselfde lyne as die eerste skeppingsverhaal van Gen 1 nie. Dit toon heelwat ooreenstemmings met die antieke Enuma Elish weergawe van die skepping. Daar is ook sterk ooreenstemming met die Gilgames Epog waarin mitologiese elemente na vore kom.⁵⁸⁷ As 'n narratiewe is dit 'n premoderne saga en verhaal. Ook hier is die doel van die geskrif nie om 'n wetenskaplike weergawe van die skepping te gee nie.⁵⁸⁸ Die narratiewe wil die mens uitbeeld as 'beperkte en gevalle wesens binne

⁵⁸² Coats George W, **Genesis with an Introduction to narrative Literature**, p 47, [William B Eerdmans Publishing Company], Grand Rapids Michigan, 1983.

⁵⁸³ Coats George W, **Genesis with an Introduction to narrative Literature**, p 47, [William B Eerdmans Publishing Company], Grand Rapids Michigan, 1983.

⁵⁸⁴ Van der Watt Jan, Bosman Hendrik, du Rand Jan, Van Rensburg Fika, Nel Marius, Smit Dirkie, Venter Pieter, **Die Bybel A-Z**, p 100, [Christelike Uitgewersmaatskappy], Vereeniging, 2003.

⁵⁸⁵ Burden Jasper & Deist Ferdinand, **Kom ons doen Bybelstudie**, p 46, [Acacia Boeke], Pretoria, 1986; Gowan Donald F, **From Eden to Babel: A Commentary on the Book of Genesis 1-11**, p 28-29, [Grand Rapids], 1988.

⁵⁸⁶ Burden Jasper & Deist Ferdinand, **Kom ons doen Bybelstudie**, p 46, [Acacia Boeke], Pretoria, 1986.

⁵⁸⁷ Coats George W, **Genesis with an Introduction to narrative Literature**, p 51, [William B Eerdmans Publishing Company], Grand Rapids Michigan, 1983.

⁵⁸⁸ Coats George W, **Genesis with an Introduction to narrative Literature**, p 47, [William B Eerdmans Publishing Company], Grand Rapids Michigan, 1983.

God se wonderlike skepping.⁵⁸⁹ Die J-bron teken die negatiewe konsekwensies van die mens se ongehoorsaamheid en die mens se meegaande afhanklikheid van God.

'n Belangrike faset in die twee skeppingsverhale, is die skepping van seksualiteit. Soos reeds aangedui, beweer pro-gay teoloë dat die skepping van die man én vrou nie heteroseksualiteit as 'n skeppingordening wil vestig nie.

1.2. Seksualiteit in die verhale van Gen 1-4

Die skepping van die mens as beeld van God het ook implikasies vir seksualiteit en vir die familiebeeld wat veral in die Nuwe Testament na vore kom. Wanneer God die mens as sy beeld maak, impliseer dit ook dat God heerskappy oor die mens voer (en gehoorsaamheid verwag). Dit staan in kontras met die mens wat weer heers oor die skepping. Op hierdie wyse heers God oor alles.⁵⁹⁰ So staan die hele skepping in verhouding met God.

Seksualiteit word ook geskep. Die mens (**hb; qenòw rk; zÉ** man en vrou – 1:27) word binne hul seksualiteit ter wille van die ander geskep.⁵⁹¹ Die uitdrukking, man en vrou, is 'n regsterm wat die seksuele verskille van die mens beklemtoon.⁵⁹² Volgens die P-bron vind die mens nie sy volkomenheid in eenslagtelikheid (slegs die man tot homself of die vrou tot haarself nie) nie, maar in heteroseksualiteit (die man tot die vrou vgl ook Gen 5:1-2 waar

⁵⁸⁹ Coats George W, **Genesis with an Introduction to narrative Literature**, p 51, [William B Eerdmans Publishing Company], Grand Rapids Michigan, 1983.

⁵⁹⁰ Van Rad Gerhard, **Genesis**, p 60, [SCM Press], London, 1985. Von Rad wys dat daardie beeld uit die gebruik in die antieke wêreld kom, waar konings standbeelde van hulle in provinsies opgerig het (waar hulle nie gereeld kon kom nie) om die inwoners van daardie provinsies daaraan te herinner dat hulle onder sy heerskappy staan.

⁵⁹¹ Van Rad Gerhard, **Genesis**, p 60, [SCM Press], London, 1985.

⁵⁹² Wenham, Gordon J., **Word Biblical Commentary, Volume 1: Genesis 1-15**, (Dallas, Texas: Word Books, Publisher) 1998.

heteroseksualiteit en beeld van God in dieselfde asem genoem word).⁵⁹³ Die skepping van man én vrou dui op die tipe gemeenskap waarbinne die twee vorme van menslike geslagtelikheid tot mekaar "behoort" te staan.⁵⁹⁴ Dit is ook belangrik om uit te wys dat beide skeppingsverhale vertel dat seksualiteit slegs uit een man en een vrou behoort te bestaan. Die begrippe wat in 1:27 gebruik word om die seksualiteit as manlik en vroulik aan te dui, word ook gebruik om in die res van die Ou Testament die verskillende geslagte by diere aan te dui.⁵⁹⁵

Die gebruik van poligamie het eers na die sondeval tot stand gekom.⁵⁹⁶ Dit het ontstaan uit die nageslag van Kain (Gen 4:19). Verder moet die Bybelleser wel onthou dat selfs in poligamie seksualiteit binne die heteroseksuele idioom plaasgevind het (JP). Wanneer Gen 1 dan (soos ons dit vandag verstaan) na die huwelik verwys (alhoewel die antieke skrywers van Genesis 1-4 nog nie die huwelik soos ons dit vandag het geken het nie verstaan nie - JP), doen die P-bron outeur dit met twee spesifieke idioome in sy denke:

- † Dit bestaan uit heteroseksualiteit
- † Dit het onder andere binne hierdie heteroseksualiteit ook voortplanting ten doel.⁵⁹⁷

Gen 2:18vv beweeg van 'n algemene vertelling na 'n spesifieke vertelling waar God aan die mens 'n helper gee. Dit impliseer ook (soos Gen 1) die heerskappy van die mens oor die skepping.⁵⁹⁸ God merk op dat daar by die man 'n alleenheid en verlange na 'n kameraad is. Wanneer Hy oor die skepping heengaan op soek na 'n kameraad wat reeds geskep is, vind Hy

⁵⁹³ Van Rad Gerhard, **Genesis**, p 60, [SCM Press], London, 1985.

⁵⁹⁴ Calvyn Johannes, **Genesis**, p 97, [The Banner of Truth Trust], Pennsylvania USA, 1965.

⁵⁹⁵ Gispén WH, **Genesis**, p 78. [Uitgeversmaatschappij JH Kok], Kampen, 1974.

⁵⁹⁶ Calvyn Johannes, **Genesis**, p 97, [The Banner of Truth Trust], Pennsylvania USA, 1965.

⁵⁹⁷ Calvyn Johannes, **Genesis**, p 98, [The Banner of Truth Trust], Pennsylvania USA, 1965.

⁵⁹⁸ Coats George W, **Genesis with an Introduction to narrative Literature**, p 53, [William B Eerdmans Publishing Company], Grand rapids Michigan, 1983.

dat niks by die man pas nie (2:19).⁵⁹⁹ Dan skep God **hcal** en nie nog 'n **mdah** nie. Die seksualiteit tussen man en vrou en as man en vrou word deur **hwhy** self gegee en begrond.⁶⁰⁰ Vers 23 verwys dat die skepping van die vrou in 'n besondere en intieme verhouding met die man staan. Die J-bron outeur wil vertel dat die vrou die gepaste maat vir die man is.⁶⁰¹ Die vrou is nie slegs **soos** die man gemaak nie, maar ook **vir** die man.⁶⁰² Sy is **seksueel** aanvullend vir hom – die ideale andere. Die intimiteit tussen die man en vrou word geïllustreer deur haar ontstaan uit die man.⁶⁰³ Die verhaal beweeg na die illustrasie van die volmaakte eenheid tussen die man én sy maat (die vrou).⁶⁰⁴ Dit is belangrik om te erken dat Gen 2 nie soseer wil fokus op voortplanting tussen die man én vrou nie, maar op die kameraadskap, wederkerigheid, liefde en trou tussen **man én vrou**.⁶⁰⁵

⁵⁹⁹ Gispén WH, **Genesis**, p 129. [Uitgeversmaatschappij JH Kok], Kampen, 1974.

⁶⁰⁰ Gispén WH, **Genesis**, p 129. [Uitgeversmaatschappij JH Kok], Kampen, 1974.

⁶⁰¹ Calvyn Johannes, **Genesis**, p 135, [The Banner of Truth Trust], Pennsylvania USA, 1965.

⁶⁰² Gagnon Robert AJ, **The Bible and Homosexual Practice – text and Hermeneutics**, p 61, [Abingdon Press], Nashville, 2001; Meyers Carol, **Discovering Eve: Ancient Israelite Women in Context**, p 85, [Oxford University Press], New York, 1988; Whitaker Richard E, **Creation and Human Sexuality**, p 9, [Fortress Press], Minneapolis, 1997 handhaaf nie dieselfde standpunt nie.; Westermann Claus, **Genesis 1-11: A Commentary**, p 234, [Augsburg], Minneapolis, 1974. Die begrip "helper" impliseer nie dat die vrou minderwaardig teenoor die man is nie, maar eerder dat sy aanvullend tot die man se tekortkominge is.

⁶⁰³ Barth Karl, **Church Dogmatics IV, p 164-166**, [T&T Clark} Edinburg, 1994; Coats George W, **Genesis with an Introduction to narrative Literature**, p 53, [William B Eerdmans Publishing Compony], Grand Rapids Michigan, 1983; Stuard Elizabeth, **Dancing with the Spirit**, p 77, {SCM Press}, Cambridge, 1997. Bart trek die implikasies van hierdie siening duidelik deur wanneer hy alle ander vorme as heteroseksuele verhoudings en –huwelike sonde noem; Njino Joseph, **Christian Marriage in the Era of Homosexuality** geneem uit **AFER 46 (4)**, p 340, 2004.

⁶⁰⁴ Coats George W, **Genesis with an Introduction to narrative Literature**, p 47, [William B Eerdmans Publishing Compony], Grand rapids Michigan, 1983; Van Selms A, **Genesis Deel 1**, p 61, [Uitgeverij GF Callenbach BV], Nijkerk, 1973.

⁶⁰⁵ Gagnon Robert AJ, **The Bible and Homosexual Practice – text and Hermeneutics**, p 61, [Abingdon Press], Nashville, 2001; Gowan Donald F, **From Eden to Babel: A Commentary on the Book Genesis 1-11**, p 28-29, [WB Eerdmans Publishing Co], Grand Rapids, 1988; Westermann Claus, **Genesis 1-11: A Commentary**, p 157-158, [Augsburg], Minneapolis, 1974. Die argument dat homoseksuele verhouding waar liefde, kameraadskap, wederkerigheid en trou ter sprake is binne die konteks van Gen 2 aanvaar kan word, kan daarom nie afgaan nie, stel Gagnon. Die rede hiervoor is dat die volmaakte kameraadskap tussen die manlike en die vroulike bestaan – volgens Gen 2;

Hierdie eenheid bestaan op verskeie vlakke, nl:

- † Kameraadskap (2:18, 24).
- † Geslagtelike en fisiese aanpasbaarheid (vrou uit die man gevorm, maar nie sòs die man die – 2:21-23).
- † Seksuele intimiteit vanuit hul liggaamlike verskeidenheid (2:24-25).⁶⁰⁶

Dit is hierdie eenheid wat tussen die man én die vrou bestaan wat haar die geskikte helper vir die man maak. Dit is belangrik om daarop te wys dat ons hier met `n ideale situasie te doen het. `n Situasie wat vòòr die sondeval ontstaan het, maar deur die sondeval aangetas is.⁶⁰⁷

Kan die verhale van Gen 1-4 gebruik word om voortplanting as `n opdrag te sien, veral in die lig daarvan dat baie mense kinderloos is? Wie die tekste lees, merk op die skrywers van die verhale verseker voortplanting in gedagte gehad het as een van die hoofmotiewe rondom die mens se heerskappy oor die aarde, maatswees en hul seksualiteit. Voortplanting speel `n belangrike rol in hierdie Genesis verhale⁶⁰⁸:

“Wees vrugbaar, word baie en bewoon al die waters van die see. En laat die voëls baie word ... Wees vrugbaar, word baie, bewoon die aarde en bewerk dit. Heers ...”
(Gen 1:22,28)

Seksuele eenheid en voortplanting word in Gen 2 geïmpliseer met:

Nwaigbo Ferdinand, **Homosexuality: A Distortion of Christian Marriage** geneem uit **AFER 46 (4)**, p 319-337, 2004

⁶⁰⁶ Ryken, Leland; Wilhoit, James C.; Longman III, Tremper, **Dictionary of Biblical Imagery**, (Downers Grove, Ill: InterVarsity Press) 2000, c1998.

⁶⁰⁷ Coats George W, **Genesis with an Introduction to narrative Literature**, p 47, [William B Eerdmans Publishing Company], Grand Rapids Michigan, 1983.

⁶⁰⁸ Chukwu Cletus N, **Homosexuality and the African Culture** geneem uit **AFER 46 (4)**, p 321, 2004; Bird Phyllis A, **Missing Person and Mistaken Identities: Women and Gender in Ancient Israel**, [OBT - Fortress], Minneapolis, 1997.

Daarom sal 'n man sy vader en moeder verlaat en saam met sy vrou lewe, en hulle sal een word. Hulle twee, die mens en sy vrou, was kaal, maar hulle was nie skaam nie" (Gen 2:24-25)

Dit is net so dat die eenheid tussen die man en die vrou en Gen 2:24 nie noodwendig nét op seksualiteit dui nie.⁶⁰⁹ Tog moet uitgewys word dat die J-bron skrywer in dieselfde verhaal na die val van die mens (Gen 3) aanvoer dat voortplanting en seksualiteit deur die sondeval aangetas is:

"Ek sal jou baie swaar laat kry met jou swangerskappe: met pyn sal jy kinders in die wêreld bring. Na jou man sal jy hunker en hy sal oor jou heers" (Gen 3:16).

Die direkte vertelling na afloop van die tuinverhaal begin direk (Gen 4) met voortplanting as deel van seksualiteit (**÷yIq'Ata, dl,Tew" rh'T'w" /Tv]ai hW:j'Ata, [d'y: µd;a;h;wõ**):

"Die mens het met sy vrou Eva gemeenskap gehad, en sy het swanger geword ..." (Gen 4:1)

Gen 4 vorm 'n eenheid met Gen 2 & 3. Die verhaal word voortgesit [J-bron].⁶¹⁰ Daarom is die vertelling van die seksualiteit van Adam en Eva soos uitgeleef in hul seksuele gemeenskap (**[d'y:**⁶¹¹) wat uitloop op die geboorte van hul oudste kind Kain, van belang. Die verhaal teken dus 'n

⁶⁰⁹ Van Selms A, **Genesis Deel 1**, p 25, [Uitgeverij GF Callenbach BV], Nijkerk, 1973.

⁶¹⁰ Gispén WH, **Genesis**, p 129. [Uitgeversmaatschappij JH Kok], Kampen, 1974.

⁶¹¹ Baily DS, **Homosexuality and Western Culture**, p 2, [Longmans], London, 1955; Gilchrest PR, **[d'y know – Theological Workbook of the Old Testament 1**, p 366, [The Moody Bible Institute], Chicago, 1981. Voorstanders van homoseksuele huwelike aanvaar nie dat die begrip om heteroseksuele omgang dui nie. Dit gaan vir hulle eerder op "kennis, kameraadskap en vriendskap". Njino Joseph, **Christian Marriage in the Era of Homosexuality** geneem uit **AFER 46 (4)**, p 341-344, 2004; Sapp S, **Sexuality, the Bible and science**, p 20, [Fortress Press], Philadelphia, 1977. Ander wys weer daarop dat seksuele gemeenskap 'n intense ervaring tussen 'n man en 'n vrou is. Daarom kan die begrip nie maar net as 'n "kameraadskap" afgemaak word nie. Heteroseksuele gemeenskap kommunikeer wie die mens/iemand is ten opsigte van 'n mens se fundamentele fisiologiese natuur as man of vrou.

direkte gevolg van God se skepping van seksualiteit, gekoppel met die seën van voortplanting.⁶¹² Seksualiteit soos God dit (in hierdie verhale aan ons oorgedra) gegee het, is nie deur die sondeval opgehef nie.⁶¹³ Uit die twee verhale kan die gevolgtrekking gemaak word dat om die aarde te vul en daaroor te heers, 'n Goddelike opdrag is. Voortplanting is egter 'n voorwaarde vir vermeerdering.⁶¹⁴ Die skepping van man én vrou vorm daarom 'n integrale deel van die mens as beeld van God.⁶¹⁵

Dit moet uitgewys word dat voortplanting 'n seën is en daarom nie 'n "noodwendigheid" nie. In beide 1:22 en 28 word hierdie opdrag gegee as deel van God se seën.⁶¹⁶ Omdat dit 'n seën is, beteken dit dat om te kan voortplant iets goeds is.⁶¹⁷ Die opdrag tot voortplanting impliseer nie net seën vir die mens nie, maar ook 'n meegaande verantwoordelikheid en die gee van grense. Die mens moet onthou dat dit 'n opdrag is om binne die konteks van seksualiteit voort te plant.⁶¹⁸

Om weer terug te kom na Gen 1-2 en die skepping van 1 man en 1 vrou vir mekaar⁶¹⁹: Positief gestel is die doel van die huwelik verseker naas kameraadskap, wederkerigheid (goeie verhoudings), òòk voortplanting en heerskappy (anatomiese aanvulling en "in-pasbaarheid")⁶²⁰. Negatief dui dit

⁶¹² Calvyn Johannes, **Genesis**, p 189, [The Banner of Truth Trust], Pennsylvania USA, 1965.

⁶¹³ Calvyn Johannes, **Genesis**, p 189, [The Banner of Truth Trust], Pennsylvania USA, 1965.

⁶¹⁴ Gagnon Robert AJ, **The Bible and Homosexual Practice – text and Hermeneutics**, p 57, [Abingdon Press], Nashville, 2001.

⁶¹⁵ Gagnon Robert AJ, **The Bible and Homosexual Practice – text and Hermeneutics**, p 57, [Abingdon Press], Nashville, 2001.

⁶¹⁶ Gispén WH, **Genesis**, p 161. [Uitgeversmaatschappij JH Kok], Kampen, 1974.

⁶¹⁷ Gispén WH, **Genesis**, p 79. [Uitgeversmaatschappij JH Kok], Kampen, 1974.

⁶¹⁸ Gispén WH, **Genesis**, p 79. [Uitgeversmaatschappij JH Kok], Kampen, 1974.

⁶¹⁹ Chukwu Cletus N, **Homosexuality and the African Culture** geneem uit **AFER 46 (4)**, p 331, 2004.

⁶²⁰ Waetjen HC, **Same-sex sexual relations in antiquity and sexuality and sexual identity in contemporary American society**, p 103, [Westminster John Knox], Louisville, 1986

daarop dat God se mense nie in dieselfde seksuele gebruike en seksuele kultusse as die antieke mense waaronder hulle geleef het, mag verval nie.⁶²¹

Die andersheid van God se mense (ook rakende seksualiteit) kan slegs verstaan word indien besef word dat die destydse gemeenskappe se identiteit verweef is uit hul kultuur, gemeenskap en godsdien. ⁶²² In hoofstuk 2 van hierdie studie is gewys dat homoseksuele verhoudings in antieke Mesopotamië voorgekom het. Daar is verder gewys dat homoseksuele praktyke ook in die destydse afgodediens voorgekom het. In die huidige hoofstuk is verduidelik hoedat Gen 1 sy ontstaan in Babilonië gehad het om die Jode in ballingskap terug te neem na die God van hul voorvaders, en na die "godsdien van Israel". Gen 1 en 2 wil dus aan God se mense 'n "ander" seksuele identiteit as hul heidense omgewing gee.⁶²³

Nou die afleiding:

Die pertinente vermelding van heteroseksuele verhoudings, sowel as voortplanting, moet binne die ontstaansgeskiedenis van Gen 1 verstaan word:

- † Die "lering" wat na God se mense kom is dat hulle op seksuele gebied anders moet wees as die mense (Babiloniërs) waaronder hulle leef.
- † Dit beteken dat seksuele verhoudings waar die "potensiaal" van voortplanting nie deel van seksualiteit is nie, onaanvaarbaar is (al impliseer die teks nie dat alle mense sal kan voortplant nie).
- † Nie homoseksuele verhoudings (soos onder andere in daardie samelewing plaasgevind het - Babilonië) hoort tot ware en egte seksualiteit nie, maar heteroseksuele verhoudings. (In hoofstuk twee is reeds gewys dat tekse wat dateer uit die 8ste eeu vC (voor die sewende eeu vC) daarop dui dat homoseksuele verhoudings 'n bekende verskynsel in Babilonië was. Dit hét

⁶²¹ Wenham, Gordon J., **Word Biblical Commentary, Volume 1: Genesis 1-15**, (Dallas, Texas: Word Books, Publisher) 1998.

⁶²² Patai R, **Sex and family in the Bible and the Middle east**, p 47-49, [Doubleday & Company, New York, 1959; Matthews VH Benjamin DC, **Social world of ancient Israel 1250-587 vC**, p xii, [Hendrickson Publishers], Massachusetts, 1993.

⁶²³ Mace DR, **Hebrew Marriage: A sociological study**, p 223, [Buthler and Tanner], London, 1953.

in die kultus plaasgevind, maar dit **hét ook** in die algemene samelewing buite die kultus voorgekom.

- † Dat God nie 'n homoseksuele verhouding van wederkerigheid, kameraadskap, liefde en trou as die ideale vorm van seksualiteit sien (soos ook binne die heidense kultuur voorgekom het –vgl hoofstuk 2) nie, maar 'n heteroseksuele huwelik van wederkerigheid, kameraadskap, liefde en trou.
- † Dat om 'n homoseksuele oriëntasie te hê, hom/haar nie minder beeld van God maak nie, maar om beeld van God te wees regverdig nie "alle" optrede van die mens nie.
- † In 'n samelewing waar homoseksuele verhoudings bestaan het, is dit onwaarskynlik dat beide die P-bron skrywer en die J-bron outeur nie die implikasies van hul verhale op homoseksuele verhoudings besef het nie.

Dit is daarom belangrik om kennis te neem dat die P-outeur na sy lerende verslag van die skepping, en sy verduideliking dat heteroseksualiteit met die implikasie van voortplanting, 'n goddelike gegewe en seën is, verduidelik dat God daarmee tevrede was:

"So het dit gebeur. Toe het God gekyk na alles wat Hy gemaak het, en dit was baie goed" (Gen 1:31).

Indien die gevolgtrekking – soos in hierdie paragraaf gemaak – korrek is, behoort die res van die Ou- en Nuwe Testamente sowel as die ontwikkeling in die kerklike tradisie rakende seksualiteit, heteroseksualiteit as die enigste vorm van seksualiteit te handaaf.

1.3. Seksualiteit in die res van die Skrif

1.3.1. Verdere ontwikkeling van seksualiteit in die Ou Testament

Voor verdere studie van seksualiteit in die Ou Testament gedoen word, net die volgende: Daar is pertinente tekste in die Ou Testament wat òf homoseksuele verkragting (Gen 9:1-29; 19:4-11; Rigt 19:22-25), òf homoseksuele verhoudings (Lev 18:22; 20:13) afwys. Aangesien dit die gedeeltes is wat later in hierdie studie bestudeer sal word (én wat deur pro-gay teoloë verdag gemaak word), word daar nie nou verder hierop ingegaan nie.

Seksualiteit is 'n belangrike tema deur die hele Bybel. Dit druk 'n belangrike deel van die mens se natuur en sy ervaring uit. Seksuele intimiteit loop soos 'n goue draad deur die hele kanon.⁶²⁴ Die res van die Ou Testament handhaaf die siening dat sogenaamde huweliksverhoudings slegs binne heteroseksualiteit mag plaasvind. Hoewel die Ou Testament verder gaan as monogame huwelike (dit vertel ook van poligame huwelike⁶²⁵), teken dit ook dat daar dikwels jaloesie en ander vorme van ongelukkigheid by sulke huwelike voorgekom het. Poligame huwelike is ook dikwels die gevolg van sonde (Gen 21 & 29; Lev 18:18; Rigt 8:29-9:57; 1 Sam 1:6; 2 Sam 11 & 13; 1 Kon 11:1-8). Konings word selfs daarteen gewaarsku (Deut 17:17).⁶²⁶

⁶²⁴Ryken, Leland; Wilhoit, James C.; Longman III, Tremper, **Dictionary of Biblical Imagery**, (Downers Grove, Ill: InterVarsity Press) 2000, c1998.

⁶²⁵ Chukwu Cletus N, **Homosexuality and the African Culture** geneem uit **AFER 46 (4)**, p 325, 2004.

⁶²⁶ Douglas JD, Hillyer N, Brice FF, Guthrie D, Millard AR, Packer IJ, Wiseman DJ, **New Bible Dictionary**, p 742-743, [Inter-Varsity Press], Leicester England, 1984; Goslinga CJ, **De Boeken Samuel**, p 39-43; [JH Kok] Kampen, 1959; Kloppers MHO, **Die Boek Deuteronomium**, (Kaapstad: Lux Verbi) 1998; MacLaren Allexander, **Deuteronomium, Josua, Judges, Ruth, and First Book of Samuel, Second Book of Samuel, First Kings and Second Kings**, p 205-208, [WB Eerdmans Publishing Co], Grand Rapids,

Die klimaks van seksualiteit in die Ou Testament word waarskynlik in Hooglied gevind. Hier word dikwels verwys na die passievolle seksuele verhoudings tussen die man en sy vrou.⁶²⁷ Die boek Spreuke handhaaf ook seksualiteit in terme van die heteroseksualiteit. Daar is die owerspelige vrou wat die man verlei (Spr 5). Dan is daar weer die goeie vrou na wie die man terug moet gaan om sy seksuele drange te gaan uitleef (Spr 5:15-20). Hoewel God nie geslagtelik is nie, word die verhouding tussen Hom en sy mense dikwels geslagtelik geteken. Hiervolgens is Hy die bruidegom, terwyl sy volk die bruid is (Hos 1:2).⁶²⁸

Die tekening van seksualiteit in die Nuwe Testament ontwikkel in dieselfde rigting as die Ou Testament.

1.3.2. Seksualiteit in oorgang na die Nuwe Testament en Jesus se getuienis

Dit word dikwels beweer dat Jesus niks oor seksualiteit in die algemeen (veral nie in terme van die skeppingsorde) of homoseksualiteit gesê het nie. Omdat hy daarvoor geswyg het, het Hy die wese van geslagtelikheid opgehef en sodoende aan homoseksuele persone die vryheid gegee om in verhoudings betrokke te raak.⁶²⁹

1932; Van Selms A, **Genesis II**, p 21-27; 95-102, [Uitgeverij GF Callenbach], Leiden, 1967.

⁶²⁷ Gispén, W.H; Oosterhoff, B.J.; Ridderbos, H.N., eds., **Bybelse Ensiklopedie**, (Kaapstad: Verenigde Protestantse Uitgewers) 1977; Ryken, Leland; Wilhoit, James C.; Longman III, Tremper, **Dictionary of Biblical Imagery**, (Downers Grove, Ill: InterVarsity Press) 2000, c1998.

⁶²⁸ McKane W, **Proverbs – A New Approach**, p 312-314, [SCM Press Ltd], London, 1980; Ryken, Leland; Wilhoit, James C.; Longman III, Tremper, **Dictionary of Biblical Imagery**, (Downers Grove, Ill: InterVarsity Press) 2000, c1998; Van Leewen C, **Hosea**, p 29-34, [Uitgeverij GF Callenbach], Leiden, 1984.

⁶²⁹ Colwell John, **Christ, Creation and Human Sexuality**, p 91, [SCM Press] Cambridge, 1997.

In die oorgang na die Nuwe Testament, is dit belangrik om te meld dat ook gedurende hierdie tydperk seksualiteit binne die konteks van heteroseksualiteit gesien is. Die vrou is as die eiendom van haar man gesien en altyd in die konteks van seksualiteit. In sosiale terme en gesinsverbande is erkenning gegee aan die seksualiteit van die vrou.⁶³⁰

In die Nuwe Testament hef Jesus nie heteroseksuele huwelike op nie, “**maar bevestig dit**”. Wanneer Hy in die bergrede die heiligheid van die huwelik handhaaf en gedurende sy hele bediening egsbreuk en egskeidng afwys, doen hy dit binne die konteks van man en vrou (Matt 5:31-32). Dieselfde geld vir Matt 19:1-12 en Mark 10:7.⁶³¹ Om die waarheid te sê, hier handhaaf Jesus dieselfde siening soos in Gen 1-2 beskrywe, naamlik dat dit in die huwelik oor heteroseksuele verhoudings gaan⁶³² (Dus is 'n huwelik binne die konteks van homoseksuele verhoudings nie aanvaarbaar is nie – JP):

“Daarom sal 'n man sy vader en moeder verlaat en saam met sy vrou lewe en hulle twee sal een wees. Hulle is dus nie meer twee nie, maar een. Wat God dan saamgevoeg het, mag 'n mens nie skei nie.” **Matt 19:5.**

In die verhaal van die Samaritaanse vrou handhaaf Jesus ook die heteroseksuele huwelike, hoewel hy losbandigheid afwys.

“Gaan roep jou man en kom terug hierheen. Die vrou het Hom geantwoord: ‘Ek het nie 'n man nie’. En Jesus sê vir haar: ‘Dis reg wat jy nou gesê het: EK het nie 'n man nie. Jy het reeds vyf gehad, en die een wat jy nou het, is nie jou man nie’” Joh 4:16-18.

⁶³⁰ Various, **Dictionary of New Testament Background**, (Downers Grove, IL: InterVarsity Press) 2000.

⁶³¹ Kloppenborg, John S, **Alms, Debt and Divorce**, p 195-196, [TJT 6], 1990; Schüssler Elizabeth, **Fiorenza : IN memory of her**, p 143, [Crossroad], New York, 1989.

⁶³² Bolkenstein MH, **Het Evangelie naar Markus**, p 216-220, [GF Callenbach BV Uitgeverij Nijkerk], Leiden, 1977; Brown Raymond E & Morris Leon, **The Gospel according to John**, p 251-269, [WB Eerdmans Publishing House], Michigan, 1984; Bultmann Rudolph, **History of the Synoptic Tradition**, p 22, [Harper & Row], New York, 1963.

Wanneer Paulus oor huwelike praat beroep hy hom juis op die tradisie van Jesus (1 Kor 7:10-11). Hy verstaan dat Jesus 'n huwelik as 'n heteroseksuele verbintenis gesien het.⁶³³

Die ontwikkeling in die Christendom in die tyd na Jesus se aardse bediening, handhaaf ook seksualiteit in terme van heteroseksualiteit en nié in terme van homoseksualiteit nie.

1.3.3. Ontwikkeling van seksualiteit na die tyd van Jesus

Net soos in die Ou Testament, is daar in die Nuwe Testament ook Griekse tekste wat baie afwysend teenoor homoseksuele verhoudings is (Rom 1:18-32; 1 Kor 5-7; 1 Tim 1:3-11). Hierdie tekste sal later bestudeer sal word.⁶³⁴

Paulus het besliste sienings omtrent seksualiteit. Sy duidelikste getuienis in verband met seksualiteit word in 1 Kor 5-7, 1 Tess 4:3-6 en Ef 5:21-32 gevind. Hierdie gedeeltes dui nié net op seksuele losbandigheid nie, maar gee ook duidelik riglyne hoe God wil hê dat sy mense hul seksualiteit in die huwelike moet uitleef.

'n Belangrike uitgangspunt vir Paulus is dat Christene nie vry is om met hul seksualiteit te maak wat hul wil nie. Daar is beperkinge op ons vryheid. Ons liggame – en dus ook ons seksualiteit, behoort aan God. Daarom mag ons dit nie gebruik om toe te gee aan die selfsugtige waardes en norme van die tydsges nie.⁶³⁵ In 1 Tess 4:4-6 word die grense van seksualiteit in terme

⁶³³ Guthrie Donald, **New Testament Theology**, p 949-951, [Inter-Varsity-Press], Illinois, 1981; Thiesen and Merz, **The Historical Jesus**, p 200-257, [Telos], Altenberge, 1989.

⁶³⁴ Furnish VP, **Theology and ethics in Paul**, p 28-44, [Abingdon Press], Nashville, 1968.

⁶³⁵ Alexander, T. Desmond and Brian S. Rosner, editors, **New Dictionary of Biblical Theology**, (Downers Grove, Ill: InterVarsity Press) 2000; Hendrickson William, **I and II**

van die huwelik getrek, nl 'n man én 'n vrou (monogaam) en getrou aan mekaar.⁶³⁶ Dit ontwikkel in dieselfde lyn as 1 Kor 6:12-20 waar gelowiges opgeroep word om nie soos die heidene hul vryheid te misbruik ten opsigte van hul seksualiteit nie.⁶³⁷

Seksuele verhoudings is nie vir hom die hoogste vorm van menswees nie, aangesien hy selibaat as 'n goeie alternatief op seks en huwelike aanbeveel (1 Kor 7:25-40, veral verse 37-38). Belangriker nog, hy sien seks ook as iets wat tussen 'n man en sy vrou binne die huwelik plaasvind (1 Kor 7:5). Wanneer hy spesifiek oor die huwelik in Ef 5 praat, handhaaf hy pertinent die siening dat 'n huwelik tussen een man en een vrou bestaan (Ef 5:21-32).⁶³⁸

Die verdere ontwikkelings in die Nuwe Testament handhaaf die huwelik in terme van heteroseksualiteit.⁶³⁹ Die skrywers aan die Hebreërs en die Jakobus boek doen 'n beroep op die gelowiges op die staat van die huwelik te eerbiedig (Hebr 13:4; Jak 2:11).⁶⁴⁰ Petrus handhaaf die huwelik in

Thessalonians, p 102-103, [Baker Books House], Grand Rapids, 1969; Stott John RW, **The Message of Thessalonians**, p 75-91, [Inter-Varsity-Press], London, 1991.

⁶³⁶ Alexander, T. Desmond and Brian S. Rosner, editors, **New Dictionary of Biblical Theology**, (Downers Grove, Ill: InterVarsity Press) 2000; Dale Alison, **Divorce, Celibacy, and Joseph (Matt 1:18-15 and 19:1-12)**, p 3-30, [JSNT 49], 1993; Nolland John, **The Gospel Prohibition of Divorce: Tradition History and Meaning**, p 27-40, [JSNT 58], 1995.

⁶³⁷ Ferguson, Sinclair B. and David F. Wright, **New Dictionary of Theology**, (Downers Grove, IL: InterVarsity Press) 2000, c1988.

⁶³⁸ Bruce FF & Simpson EK, **Commentary on the Epistles to the Ephesians and Colossians**, p 128-134, [WM Eerdans Publishing], Grand Rapids, 1975; Hendrickson William, **Ephesians**, p 242-258, [The Banner of Truth Trust], London, 1972; Van Roon A, **De Brief aan de Epheziars**, p 138-150. Uit Efesiërs 5:21-6:9 word dit duidelik geteken dat 'n gesin uit heteroseksuele ouers bestaan.

⁶³⁹ Guthrie Donald, **New Testament Theology**, p 949-951, [Inter-Varsity-Press], Illinois, 1981; Martin, Ralph P.; Davids, Peter H., **Dictionary of the Later New Testament & Its Developments**, (Downers Grove, Ill: InterVarsity Press) 2000, c1998.

⁶⁴⁰ Adamson James, **The Epistle of James**, p 116-117, [WB Eerdmans Publishing Co], Grand Rapids, 1976; Bruce FF, **The Epistle to the Hebrews**, p 392-393, [WB Eerdmans Publishing Co], Grand Rapids, 1985; Martin, Ralph P.; Davids, Peter H., **Dictionary of the Later New Testament & Its Developments**, (Downers Grove, Ill: InterVarsity Press) 2000, c1998.

duidelik taal binne die konteks van heteroseksualiteit (1 Pet 3:1-7).⁶⁴¹ In lyn met die Ou Testamentiese tradisie, handhaaf Openbaring (Johannes) ook die beelde van 'n huwelik tussen 'n man en sy vrou om na die verhouding tussen God en sy mense te wys (Open 19:7; 21:2,9 en waarskynlik ook 2 Joh 5).⁶⁴² Daar is ook 'n tradisie binne die Kerk dat Judas 7 en 2 Pet 2 na die immorele gedrag van homoseksuele persone verwys. Andere beweer dat dit dui dat seksualiteit tussen 'n man en 'n vrou (mense onderling) verruil is vir seksuele intimiteit tussen mense en hemelwesens. Die verwysing hier is na Gen 19:1-29 (en moontlik Gen 6:1-4) waar sprake is van homoseksuele seks en seks met engele.⁶⁴³

Dit is daarom 'n korrekte afleiding om te maak dat die Nuwe Testament se siening van seksualiteit in dieselfde rigting as die Ou Testament ontwikkel, naamlik heteroseksuele seksualiteit wat uitgeleef word binne die huwelik. Dit wil ook op die heiligheid van 'n heteroseksuele "huwelik" dui.⁶⁴⁴ Dit ontwikkel nie nét in dieselfde rigting nie, dit handhaaf die siening konsekwent. Daarom spreek die Nuwe Testamentiese getuigenis ten opsigte van seksualiteit dit sterk uit teen prostitusie, voor-en buite huwelikse

⁶⁴¹ Bolkenstein MH, **De Brieven van Petrus en Judas**, p 117-125, [Uitgeverij GF Callenbach], Leiden, 1984; Martin, Ralph P.; Davids, Peter H., **Dictionary of the Later New Testament & Its Developments**, (Downers Grove, Ill: InterVarsity Press) 2000, c1998.

⁶⁴² Martin, Ralph P.; Davids, Peter H., **Dictionary of the Later New Testament & Its Developments**, (Downers Grove, Ill: InterVarsity Press) 2000, c1998.

⁶⁴³ Bauckham Richard J, **Jude, 2 Peter**, p 53-63, 186-191, [Word Books Publishers], Waco, 1983; Bolkenstein MH, **De Brieven van Petrus en Judas**, p 214-219, [Uitgeverij GF Callenbach], Leiden, 1984; Martin, Ralph P, Davids, Peter H, **Dictionary of the Later New Testament & Its Developments**, (Downers Grove, Ill: InterVarsity Press) 2000, c1998. Later sal daar weer op die vraagstuk van Sodom en Gomorra ingegaan word. Dit is op hierdie stadium belangrik om te verstaan dat regdeur die Skrif en die kerkgeskiedenis die betrokke gedeeltes geïnterpreteer is as 'n gebeurtenis waar homoseksuele seks ter sprake is.

⁶⁴⁴ Chukwu Cletus N, **Homosexuality and the African Culture** geneem uit **AFER 46 (4)**, p 327, 2004.

seksuele verhoudings en homoseksuele verhoudings (1 Kor 5:7; Ef 5:3, 21-32; 1 Tess 4:3-8 en Rom 1:26-27).⁶⁴⁵

Hier is die punt:

Die grootste logika van beide die Testamente is die handhawing van heteroseksualiteit as `n voorwaarde vir seksuele verhoudings.

Dit behoort dan noodwendig te wees dat die vroeë kerk seksualiteit ook in terme van heteroseksuele huwelike en –verhoudings gesien het.

1.3.4. Ontwikkeling van seksualiteit in die tyd van die Kerkvaders

Daar bestaan geen bewyse uit die tyd van die kerkvaders wat die argument van sommige pro-gay teoloë ondersteun dat die kerkvaders `n meer liberale houding ten opsigte van huwelike en seksualiteit ingeneem het nie. Huwelike is binne die konteks van heteroseksualiteit soos in beide die Ou- en Nuwe Testament gedefinieer, gesien.⁶⁴⁶

Ongeag pogings om die teendeel te bewys, is seksualiteit vir die kerkvaders heteroseksueel. Vir **Klement van Alexandrië** geld heteroseksuele verhoudings en word dit ook met voortplanting verbind:

“... and God made man, male and female made them to be. So when He finished all these things He praised them and blessed them and said: ‘Increase and multiply” (1 Klement 33:4-5)⁶⁴⁷

⁶⁴⁵Ferguson, Sinclair B. and David F. Wright, **New Dictionary of Theology**, (Downers Grove, IL: InterVarsity Press) 2000, c1988.

⁶⁴⁶Martin, Ralph P.; Davids, Peter H., **Dictionary of the Later New Testament & Its Developments**, (Downers Grove, Ill: InterVarsity Press) 2000, c1998.

⁶⁴⁷The Apostolic Fathers I, **1 Clement**, p 65, [Harvard University Press], London, 1977.

"When the two shall be one, and the outside as the inside, and the male with the female ... and by male with the female..." (2 Klements 12:2-5).⁶⁴⁸

"For the Scripture says: 'God created man male and female...' (2 Klement 14:2)⁶⁴⁹

Vir **Polikarpus** is seksualiteit en huwelike duidelik heteroseksueel:

"... next, teach your wife to ... tenderly love their husband in all truth ..." (Polikarpus aan die Filippense 4:2).⁶⁵⁰

Ook die **Pastor van Hermas** is duidelik oor die heteroseksuele karakter van die huwelik. Ons lees:

"After some time I saw her bathing in the river Tiber, and gave her my hand and helped her out of the river. When I saw her beauty I reflected in my heart and said: I should be happy if I had a wife of such beauty and character" (Pastor van Hermas - 1ste visioen, 1:1).⁶⁵¹

"but if you always remember your own wife, you will never sin" (Pastor van Hermas - Mandaat 4, 1:1).⁶⁵²

Die vroeë Kerkvaders het soms die neiging gehad om seksualiteit as vuil en onvanpas te sien, maar nooit as homoseksueel nie.⁶⁵³ Gedurende die tyd van

⁶⁴⁸ The Apostolic Fathers I, **2 Clement**, p 147, [Harvard University Press], London, 1977.

⁶⁴⁹ The Apostolic Fathers I, **2 Clement**, p 151, [Harvard University Press], London, 1977.

⁶⁵⁰ The Apostolic Fathers I, **Polikarpus**, p 287-288, [Harvard University Press], London, 1977.

⁶⁵¹ The Apostolic Fathers I, **Pastor van Hermas**, p 7, [Harvard University Press], London, 1977

⁶⁵² The Apostolic Fathers I, **Pastor van Hermas**, p 77, [Harvard University Press], London, 1977. In sy Mandaat 4, 4:4-11 hanteer die pastor die vraagstuk van huwelike en egskeidings. Hier word dit ook duidelik in terme van heteroseksuele verhoudings gedoen (p79-80, 85-87). Wanneer hy na owerspel verwys, gaan dit ook oor heteroseksuele begeertes na iemand anders se vrou of man (p 127).

⁶⁵³ Ferguson, Sinclair B. and David F. Wright, **New Dictionary of Theology**, (Downers Grove, IL: InterVarsity Press) 2000, c1988.

die kerkvaders word selibaat (1 Kor 7) ontwikkel as 'n deug wat Christene in praktyk beoefen (later meer hieroor).⁶⁵⁴

'n Gemeenskap wat behep is met seksuele vryheid, is as 'n siek samelewing gesien. Binne hierdie konteks word homoseksuele praktyke as een van drie erge seksuele sondes gesien (saam met owerspel en seksuele losbandigheid). Beide homoseksualiteit onder mans en vrou is as in konflik met die natuur beskou (vgl Rom 1:18-31). In hierdie seksuele tradisie is die sondes van Sodom slegs as homoseksuele daade gesien (nie as homoseksuele verkragtings nie – JP). Hoewel hulle seks met dieselfde geslag as sonde gesien is, is dit nie uitgesonder met 'n groter straf as ander sondes nie.⁶⁵⁵

Hier is die punt:

Die logika van beide die Testamente en die ontwikkeling tydens die kerkvaders is die handhawing van heteroseksualiteit as 'n voorwaarde vir seksuele verhoudings.

Die verdere ontwikkeling van die Kerk se siening rakende seksualiteit, word tot vandag toe nog in dieselfde tradisie gesien.

1.3.5. Seksualiteit in die latere Christelike tradisie

Die Rooms Katolieke Kerk (die grootste Christelike Kerk in die wêreld) is dié Kerk wat uit die Nuwe Testamentiese getuienis voortgekom het. Sy ontwikkel haar teologie rakende seksualiteit in lyn met die tradisie van die Ou- en Nuwe Testamente, sowel as die Kerkvaders.

⁶⁵⁴Martin, Ralph P.; Davids, Peter H., **Dictionary of the Later New Testament & Its Developments**, (Downers Grove, Ill: InterVarsity Press) 2000, c1998.

⁶⁵⁵Martin, Ralph P.; Davids, Peter H., **Dictionary of the Later New Testament & Its Developments**, (Downers Grove, Ill: InterVarsity Press) 2000, c1998.

Pous Johannes Paulus II skryf die volgende oor heteroseksuele verhoudings:

"... Certainly it is a matter of a life's companion with whom, as a wife, the man can unite himself, becoming with her 'one flesh' ..." ⁶⁵⁶

"...Femininity and masculinity are complementary gifts, through which human sexuality is an integrating part of the concrete capacity for love which God has inscribed in man and woman. "Sexuality is a fundamental component of personality, one of its modes of being, of manifestation, of communicating with others, of feeling, of expressing and of living human love". This capacity for love as self-giving is thus "incarnated" in the *nuptial meaning of the body*, which bears the imprint of the person's masculinity and femininity. "The human body, with its sex, and its masculinity and femininity, seen in the very mystery of creation, is not only a source of fruitfulness and procreation, as in the whole natural order, but includes right from the beginning' the nuptial' attribute, that is, *the capacity of expressing love: that love precisely in which the man-person becomes a gift* and — by means of this gift — fulfils the very meaning of his being and existence". Every form of love will always bear this masculine and feminine character. ⁶⁵⁷

Dit is daarom nie vreemd dat pro-gay groepe na dié Kerk verwys as die Kerk wat die grootste oorsaak van lyding onder homoseksuele persone is nie. ⁶⁵⁸

Dit word toegeskryf aan die Rooms Katolieke Kerk se siening van seksualiteit. Soos in die res van die hoofstuk aangedui, handhaaf die Rooms Katolieke Kerk ook die siening dat seksualiteit slegs in heteroseksuele verhoudings binne 'n monogame huwelik uitgeleef mag word. ⁶⁵⁹ Die kerk aanvaar sedert 1975 dat homoseksuele oriëntasie moontlik kan bestaan, maar handhaaf die leer dat die Skrif hom sterk teen sò 'n vorm van seksuele

⁶⁵⁶ Pous Johannes Paulus II, **Letter to the bishops of the Catholic Church on the collaboration of men and women in the Church in the World**, vatican.mondomsearch.com. – amptelike webbladsy van die Vatikaan, Vatikaanstad, 31 Mei 2004.

⁶⁵⁷ Pous Johannes Paulus II, **The truth and meaning of human sexuality**, vatican.mondomsearch.com. – amptelike webbladsy van die Vatikaan, Vatikaanstad, 8 Desember 1995.

⁶⁵⁸ **Roman Catholic**, http://www.glbtc.com/social-sciences/roman_catholicism.html

⁶⁵⁹ **Roman Catholic**, http://www.glbtc.com/social-sciences/roman_catholicism.html

verhoudings uitspraak.⁶⁶⁰ **Pous Johannes Paulus II** handhaaf die siening dat homoseksuele huwelike nie Skriftuurlik is nie en dat seksualiteit binne heteroseksuele huwelike hoort.⁶⁶¹

Nie net die Rooms Katolieke Kerk spreek hom sterk uit teen homoseksuele huwelike en –verhoudings nie, maar ook die Internasionale Raad van Kerke (Daar is reeds hierna verwys, maar ter wille van die logika van my beredenering doen ek dit weer - JP). So onlangs as 1999 het dit die volgende uitspraak in 'n omsendbrief aan lidkerke gestuur:

“... the Bible considers homosexuality, in thought and practice as sin,... and that God called only heterosexual men and women as leaders in the Church of Christ”⁶⁶².

Die gereformeerde tradisie beweeg lynreg teen die siening dat seksualiteit ook in terme van homoseksualiteit gesien kan word.⁶⁶³ Die reformatore plaas die fokus van seksualiteit binne die konteks van heteroseksuele huwelike wat uitloop op die vorming van die gesin. Vir **Calvyn** is dit 'n uitgemaakte saak dat seksualiteit in 'n heteroseksuele huwelik uitgeleef moet word. Dit blyk uit die talle briewe wat hy skryf.⁶⁶⁴

Heyns beweeg in dieselfde tradisie in sy siening van seksualiteit. Hy sien die huwelik as 'n instelling van God binne die konteks van die **koninkryk van God** wat tot realisering moet kom. Dit dien as die enigste fisiese wyse waarop die koninkryk van God van nuwe burgers voorsien kan word.

⁶⁶⁰ **Roman Catholic**, http://www.glbtq.com/social-sciences/roman_catholicism.html; <http://www.gaybelgium.be/content/EpZkuZVFkyrKSosai.shtml>

⁶⁶¹ **Roman Catholic**, http://www.glbtq.com/social-sciences/roman_catholicism.html

⁶⁶² Botha PH, **The Apostle Paul and Homosexuality – A Socio-historical Study**, p 2, [PhD Verhandeling Potchefstroom], 2004; The International Church Council Issue Paper concerning Homosexuality, 1999.

⁶⁶³ Behalwe vir die kleingroepie westerse teoloë en kerke wat homoseksuele huwelike en verhoudings as Skriftuurlik evalueer.

⁶⁶⁴ De Zwart W, **Calvijn in het licht zijner brieven**, p 41-43, 103, 136-138, 182, [JH Kok NV], Kampen, 1938. In die briewe van Calvyn aan sy vriende handhaaf hy konsekwent die siening dat 'n huwelik tussen 'n man en 'n vrou plaasvind.

Daarom is dit 'n **Goddelike skeppingsordinasie**.⁶⁶⁵ Heyns sien die huwelik dan binne die konteks van seksualiteit, waar seksualiteit in terme van die teenoorgestelde geslagte is:

"Die huwelik is 'n vrywillige lewensgemeenskap op die grondslag van 'n blywende liefdesverbintenis tussen twee bymekaarpassende en mekaar aanvullende geestelik-volwasse persone van die teenoorgestelde geslag"⁶⁶⁶

Seksualiteit hou verband met geslagtelikheid. Geslagtelikheid sien op die blote fisiologiese feit van die geslagtelike verskille tussen man en vrou. Seksualiteit is weer die bewuswording van die geslagtelike andersheid. Dit is geslagtelikheid in aksie waar liefde (ook die erotiese) as norm dien. In die ruimer sin dui seksualiteit op die ervaring van geslagsverskille. In die engere sin dui dit weer op geslagsgemeenskap in die huwelik tussen die verskillende geslagte.⁶⁶⁷

Binne hierdie konteks dui Heyns dan dat homo-"seksualiteit" nie in lyn met die Skrif se siening van seksualiteit is nie. Dit is 'n seksualiteit wat deur die sonde geskend is (of as gevolg van die gebroke werklikheid na die sondeval). Daarom sal nie alle homoseksuele persone vir hul toestand verantwoordelik wees nie.⁶⁶⁸ Homoseksualiteit stel alles wat die mens is, in sy teendeel. Die persoon met 'n homoseksuele oriëntasie sal in

⁶⁶⁵ Hierdeur distansieer Heyns hom direk van voorstanders van homoseksuele huwelike en -verhoudings. Hy het kennis gedra van die GKN se beredenering ten gunste van homoseksuele huwelike, aangesien hy in die vroeë 1990's vermoor is. Die GKN se pro-gay besluit was reeds in 1981 geneem. Vergelyk spesifiek die 1986 Algemene Sinode besluit en die debatering tussen die NGK en GKN na die GKN-besluit. Daar is reeds na die spanning rakende hierdie saak verwys.

⁶⁶⁶ Bavink Herman, **Gereformeerde Dogmatiek IV**, p 470-474, [JH Kok], Kampen, 1930. Bavink behandel die huwelik onder die sub-tema "sakramente"; Heyns Johan A, **Teologiese Etiek 2/1**, p 133, [NG Kerkboekhandel], Pretoria, 1986.

⁶⁶⁷ Heyns Johan A, **Teologiese Etiek 2/1**, p 152-153, [NG Kerkboekhandel], Pretoria, 1986.

⁶⁶⁸ Vergelyk die latere argumentering rakende die sondeval en die meegaande letsels wat die sondeval op die menslike natuur gehad het.

verantwoordelikheid moet strewe om die seksualiteit en geslagtelikheid soos die Skrif dit aan ons illustreer, te handhaaf.⁶⁶⁹

Hier is die punt:

Die logika van beide die Testamente, die ontwikkeling tydens die kerkvaders en die kerkgeskiedenis tot vandag is die handhawing van heteroseksualiteit as `n voorwaarde vir seksuele verhoudings.

Dit is vervolgens nodig om saam te vat wat ons sover oor seksualiteit weet.

1.3.6. `n Evaluerende blik op seksualiteit.

Uit bogenoemde beredenering van seksualiteit in die Skrif en Kerklike tradisie kan die volgende afleidings gemaak word:

- † Seksualiteit is meer as net iets wat tussen twee persone plaasvind. Dit vind plaas tussen `n man en `n vrou.
- † Die ruimte waarbinne hierdie seksualiteit plaasvind is daarom `n heteroseksuele huwelik waar eros-liefde, fileo-liefde en agape-liefde as eenheid funksioneer. Dit gaan altyd saam met kameraadskap, wederkerigheid en duursaamheid, liefde en trou vir altyd.
- † Die verskil tussen behoudende teoloë en pro-gay teoloë is nie soseer in terme van waardes soos kameraadskap, liefde, wederkerigheid en permanensie nie, maar in hoé hierdie waardes geïnterpreteer word.

⁶⁶⁹ Heyns Johan A, **Teologiese Etiek 2/1**, p 166-168, [NG Kerkboekhandel], Pretoria, 1986. Hiervolgens laat Heyns die moontlikheid oop dat daar iets soos `n homoseksuele oriëntasie kan bestaan. Vir hom is dit nie iets wat "gevier" moet word nie.

- † In dieselfde asem moet gestel word dat `n huwelik veel méér is as kameraadskap, wederkerigheid, permanensie en liefde. Saam met al hierdie waardes is daar ook `n fisiologiese aspek van twee mense wat nie heeltemal fisiologies dieselfde is nie. Dit is om dan op seksuele gebied juis, as gevolg van hul verskille, volledig as `n eenheid (een liggaam) een te word omdat hul liggame sò bymekaar pas.
- † Die mens as beeld van God is meer as net dat die mens in verhouding met God, met mekaar en die skepping staan, want
- † Voortplanting vorm `n integrale deel van hierdie beeldwees van God, aangesien die mens daardeur die koninkryk van God dien deur nuwe Godsburgers tot sy koninkryk te voeg.
- † Selfbeheersing en verantwoordelikheid gaan hand-aan-hand met seksualiteit.
- † Dit mag so wees dat die twee skeppingsverhale `n aetiologiese karakter ten opsigte van seksualiteit het. Hierdie aetiologiese karakter is egter nooit deur die Skrif opgehef nie. Dit het die norm geword waarvolgens die res van die Skrif en die kerklike tradisie oor seksualiteit nagedink het.
- † Dit is onlogies om te beweer dat die skrywers van Gen 1 – 4 nie ook besef het wat die implikasies van hul verhale op homoseksuele verhoudings sou wees nie, aangesien daar destyds wel sulke praktyke bestaan het. Dit is eerder `n sterker argument om te stel dat in die konteks van Gen 1 daar juis téén sulke praktyke/verhoudings standpunt ingeneem is.
- † Die hele Skrif en kerklike tradisie handhaaf die siening dat seksualiteit tussen `n man en vrou bestaan, en nié tussen mense van dieselfde geslag nie.

- † Daar loop met ander woorde 'n reglynige siening dwarsdeur die Skrif en die Kerklike tradisie dat seksualiteit slegs binne heteroseksuele verhoudings die seën van God wegdra.
- † Indien die kerk homoseksuele "huwelike en -verhoudings" sou aanvaar, beteken dit dat die Kerk die huwelik "herdefinieer".

Nou die vraag soos vroeër in hierdie studie alreeds gestel: Waarom sou 'n klein groepie teoloë binne die protestantse groepering in die westerse wêreld pleit dat seksualiteit nie in terme van heteroseksuele verhoudings gesien word nie, terwyl die res van die wêreldkerk dit sò sien? Waarom sal hierdie klein groepie protestantse teoloë in die westerse wêreld homoseksuele huwelike en -verhoudings as 'n aanvaarbare vorm van Skriftuurlike seksualiteit sien, terwyl die tradisie van die Kerk dit nog altyd in terme van heteroseksuele huwelike en -verhoudings verstaan het? Kan dit dalk net wees dat die menseregte kultuur hier 'n rol speel? Sou dit moontlik wees dat die grondwet van state wat vanuit 'n menseregte filosofie opgestel is, 'n bepalende rol in die teologisering van teoloë speel wat homoseksuele huwelike en -verhoudings as Skriftuurlik wil sien? In hoofstuk 1 is reeds aangedui dat politiese druk vanuit die menseregte groepering wél wêreldwyd druk op die Kerk plaas om homoseksuele huwelike kerklik in te seën.

Die gevolgtrekking kan deur middel van die volgende skema uitgebeeld word:

'n Skriftuurlike Perspektief op Seksualiteit

Ou Testament	Nuwe Testament	Kerkvaders	Ontwikkeling van Kerklike tradisie
<p>Die verhouding tussen God en sy mense word in terme van 'n heteroseksuele huweliksverhouding uitgebeeld. Heteroseksuele huwelikesverhoudings is deur God gegee. Heteroseksualiteit is die norm en voortplanting vind binne hierdie vorm van seksualiteit plaas. Soms word poligame heteroseksualiteit gevind, maar dit vind meestal binne 'n nie-ideale konteks van jaloesie en ander sondes plaas. Seksualiteit vind sy ideaal in monogame heteroseksuele verhoudings.</p> <p>Daar is sterk anti-homoseksuele tekste binne die konteks van 'n Skriftuurlike seksualiteit. Dit is die tekste wat onder verdenking is. Daarom sal dit in 'n latere hoofstuk bestudeer word.</p>	<p>Die verhouding tussen God en sy mense word in terme van 'n heteroseksuele huweliksverhouding uitgebeeld.</p> <p>Tussen Testamenteiese tydperk handhaaf heteroseksuele verhoudings as die wese van seksualiteit.</p> <p>Jesus handhaaf en bevestig heteroseksuele verhoudings.</p> <p>Paulus is pertinent heteroseksueel in sy uitsprake oor seksualiteit en die huwelik.</p> <p>Ander skrywers handhaaf die siening dat seksualiteit binne 'n heteroseksuele huwelik pas.</p> <p>Daar is sterk anti-homoseksuele tekste binne die konteks van 'n Skriftuurlike seksualiteit. Dit is die tekste wat onder verdenking is. Daarom sal dit in 'n latere hoofstuk bestudeer word.</p>	<p>Handhaaf seksualiteit as iets wat in 'n heteroseksuele verhouding realiseer of hoort.</p> <p>Sterk anti-homoseksuele siening van seksualiteit (vgl ook hoofstuk 2)</p>	<p>Handhaaf seksualiteit as iets wat in 'n heteroseksuele verhouding realiseer of hoort.</p> <p>Sterk anti-gay verhoudings en -huwelike loop soos 'n gouelyn deur die eeue tot vandag (vgl ook hoofstuk 2).</p> <p>Daar is egter soms "uitvalle" (soos Boswell) wat die lyn van seksualiteit soos binne die Judaïsme en Christendom ontwikkel het, bevraagteken of wil verander. Die "uitvalle" kom hoofsaaklik onder 'n klein groepie</p>

			westerse protestantse teoloë voor waar 'n sterk menseregte kultuur heers.
--	--	--	--

Dit bring ons terug na die vraag waarom daar dan dinge soos homoseksuele oriëntasie, kinderloosheid, hermafrodiete, afrodiete en baie ander seksuele aspekte bestaan wat nie in lyn is met die gevolgtrekking wat hierbo gemaak is nie.⁶⁷⁰ In 'n poging om die vrae te beantwoord, sal die gereformeerde belydenis van sonde, die sondeval en die meegaande gevolge wat dit op die natuur gehad het, bestudeer word. Binne die gereformeerde tradisie word na die onvolmaakte situasie waarbinne ons leef as die gevolg van en die letsels van die sondeval verwys. Dit is vervolgens nodig dat ons na die implikasies van die sondeval op seksualiteit sal kyk .

2. Sondeval

Die interpretasie of homoseksuele verhoudings en -huwelike sonde is, hang af van hoé sonde beskou word.

2.1. Sonde in terme van die pro-gay teologie

Skep van suspisie: Homoseksuele verhoudings kan nie sonde wees nie, want mense wat homoseksuele verhoudings beoefen, mis nie hul goddelike doel nie. Die fokus wat behoudende teoloë op sonde plaas, is 'n miskonsep van wat sonde is en dryf homoseksuele mense met skuldgevoelens van die kerk af weg.

⁶⁷⁰ Daar is ander vrae wat ook billik is om te vra. Vrae soos: "Waarom bestaan blindheid, liggaamlike gestremdheid, depressie, pedofilie, skisofrenie en vele ander aangebore onvolmaakte situasies? Is dit nie van voorstanders van homoseksuele huwelike en -verhoudings arrogant om hul situasie as iets "besonders" uit te sonder wat gevier moet word nie?"

Beredenering van suspisie:

Om pro-gay teoloë se siening van sonde te verstaan, moet eers onder die oppervlakte van hul siening van die sondeval ingegaan word. Sommige teoloë bevraagteken die bestaan van die duiwel, as 'n persoonlike, bose mag. As motivering vir hul siening word gestel dat slegs Gen 3, Job en 1 Kron 21:1 na 'n negatiewe persoonlike bose mag verwys.⁶⁷¹ Die premoderne wêreldbeskouing van die tuinverhaal moet in ag geneem word, voordat die begrip van sonde verstaan kan word. In die voorwetenskaplike tyd was daar aan die een kant God wat die goeie skeppermag is en die mens seën indien dié gehoorsaam is. Aan die ander kant was daar die bose mag wat ook die anti-goddelike mag is. Die mens is die slagveld tussen hierdie goeie én slegte magte.⁶⁷² Die saak van sonde is dus eintlik iets wat vanuit die premoderne tyd ontwikkel het. Vandag sal mense anders daaroor nadink.

Die interpretasie wat behoudende teoloë aan sonde gee, veroorsaak dat mense met 'n homoseksuele oriëntasie heeltyd met skuldgevoelens rondloop. Hierdie skuldgevoelens spruit verder uit die suggestie dat mense met 'n homoseksuele oriëntasie hulle eers tot "heteroseksualiteit" moet bekeer, voordat hulle vir God se koninkryk gereed is.⁶⁷³

Vir 'n persoon met hierdie oriëntasie om te "rehabiliteer", is om toe te gee dat hy/sy sonde gedoen het. Indien 'n mens se "natuur" (jou konstitusie) homoseksueel is, kan jy tog nie heteroseksueel leef nie. Dan is jy ontrou aan hoe God jou geskep het. Wanneer jy jou identiteit as homoseksuele

⁶⁷¹ Du Toit Ben, **God? Geloof in 'n postmoderne tyd**, p 16-17, [CLF Uitgewers], Bloemfontein, 2000.

⁶⁷² Du Toit Ben, **God? Geloof in 'n postmoderne tyd**, p 16-17, [CLF Uitgewers], Bloemfontein, 2000.

⁶⁷³ Van Loggerenberg Marietjie & Johan, **God's plan is coming together**, p 11-12, Ongedateer.

persoon ontken, dan sondig jy.⁶⁷⁴ Daar moet gewaak word om nie van seksualiteit 'n afgod te maak nie. Behoudende teoloë maak van heteroseksuele verhoudings 'n afgod. Volgens 1 Tim 4:1-5 is alles wat deur God gemaak is goed, en moet dit met dankbaarheid gebruik word. Daarom is 'n homoseksuele oriëntasie goed.⁶⁷⁵

Pastorale sorg aan die homoseksuele persoon, deur die behoudende heteroseksuele persoon, loop meestal uit op 'n "belediging" vir eersgenoemde. Wanneer gesê word dat alle mense na die sondeval gebore is, én dat alle mense in wese sondig is, plaas dit homoseksuele mense in 'n slegte lig. Sulke uitsprake laat die suggestie dat mense in homoseksuele verhoudings "addisionele" sondes het.⁶⁷⁶

Sonde is 'n "godsdienstige" begrip. Dit is die verset teen die (Persoon) van God en nie teen 'n abstrakte, onpersoonlike "natuurwet" nie.⁶⁷⁷ Dit beteken dat sonde daardie daad is waar die mens nie voldoen aan die verhoudings van vryheid en verantwoordelikheid waartoe God die mens geroep het nie. Dit is met ander woorde onvryheid, liefdeloosheid en vervreemding. Daarom is sonde eerder die verbreking van die verhouding van die mens tot God, tot mekaar en tot die skepping.⁶⁷⁸

⁶⁷⁴ Van Loggerenberg Marietjie & Johan, **God's plan is coming together**, p 7, Ongedateer.

⁶⁷⁵ Webblad van die NG Gemeente Wynberg, **Homoseksualiteit**, p 9, www.ngkerkwynberg.co.za/homoseksualiteit. Daar is 'n probleem met die interpretasie van 1 Tim 4:1-5. Hierdie manier om die teks te lees ignoreer 1 Tim 4:1-3 waar die voorkoms van afvalliges, misleidende geeste sowel as die bestaan van dwaalleerstellings genoem word. Opmerklik was dat hierdie dwaalleraars mense in terme van huwelike mislei het. Destyds is mense op grond van vroomheid verbied om te trou. Vandag sal mense met 'n homoseksuele oriëntasie aanbeveel word om te trou.

⁶⁷⁶ Report of the commission on Church and Theology to the general synod of the Reformed Churches in the Netherlands, p 10, Bethem 1981.

⁶⁷⁷ Webblad van die NG Gemeente Wynberg, **Homoseksualiteit**, p 9, www.ngkerkwynberg.co.za/homoseksualiteit.

⁶⁷⁸ Gereformeerde Kerken in Nederland, **In Liefde Trouw Zijn**, p 25, (Centrum voor de Nederlandse Hervormde Kerk, Drieberge) 1983.

Vanuit die gereformeerde tradisie behoort bogenoemde siening van sonde in evaluering geneem te word.

Verdere teologisering

Wanneer oor sonde gepraat word, behoort die teoloog terug te gaan na die teks van die Bybel om die boodskap wat die Bybelskrywers wou oordra, uit te haal. Daarom is die tuinverhaal (Gen 2 – 3) 'n baie relevante teks om na te kyk. Dit het waarskynlik (soos reeds gewys) sy ontstaan in Mesopotamië gehad en is baie ouer as die Gen 1 skeppingsverhaal. Dit het ten doel gehad om te wys dat God alles goed gemaak het, maar dat die mens in plaas van om oor die skepping te heers, die kwaad in die wêreld ingebring het. Die gevolge hiervan was ingrypend en het die hele menswees en skepping (ook die "natuurlike") negatief geraak.⁶⁷⁹

Die J-bron teken daarom in sy verhaal van die sondeval die negatiewe gevolg van die mens se poging om teen God in opstand te kom. Op die ou einde loop hierdie rebelsheid uit op die dood. Ook hier is die doel van die geskrif nie om 'n wetenskaplike weergawe van die skepping te gee nie. Dit teken die menslike beperkings in terme van die verhouding wat die mens ten opsigte van die skepping behoort te hê, maar ook die beperking in terme van die mens se verhoudings met mekaar en met God.⁶⁸⁰ Dat die mens uit die tuin verdryf is, dui daarop dat die mense se vermoë om goed en reg te heers (ook op seksuele terreine – JP) aangetas is.⁶⁸¹

⁶⁷⁹ Du Toit Ben, **God? Geloof in 'n postmoderne tyd**, p 79, [CLF Uitgewers], Bloemfontein, 2000.

⁶⁸⁰ Coats George W, **Genesis with an Introduction to narrative Literature**, p 59, [William B Eerdmans Publishing Company], Grand Rapids Michigan, 1983.

⁶⁸¹ Coats George W, **Genesis with an Introduction to narrative Literature**, p 59, [William B Eerdmans Publishing Company], Grand Rapids Michigan, 1983.

Die Gen 3 verhaal dui dat die slang die waarheid wat God aan die mens aan die begin oorgedra het, bevraagteken (3:4-5). Die versoeking waarmee die mens gekonfronteer word, is ingrypend: Julle hoef nie onder ander gesag of meegaande verantwoordelikheid te leef nie. Julle kan self die krag word wat besluit wat reg of verkeerd is.⁶⁸² Wanneer God egter in 3:9-13 na die mens kom en hom soek, impliseer dit dat God die mens nie in sy sondige staat los nie. In die eerste plek word die genade nie hier voorop geteken nie, maar die ontbloting van die sonde. Genade word wel geïmpliseer.⁶⁸³

Nadat God die verkeerde keuse van die mens ontbloot het, erken die mens sy skuld, maar aanvaar nie die verantwoordelikheid vir sy optrede nie.⁶⁸⁴ Uit die tuinverhaal word die ontkennde aard van die sonde beskryf. Dit is die neiging by mense om nie verantwoordelikheid vir hul sondeskuld te aanvaar nie, maar op iemand anders (God, mens en bese – 3:12, 13) te plaas.⁶⁸⁵

Soos vroeër in hierdie hoofstuk uitgewys, is die straf op die sonde ingrypend. Vir die doel van hierdie studie is dit belangrik om verder hierop uit te brei: Die verhaal stel pertinent dat voortplanting én seksualiteit deur die sondeval aangetas is (3:16-17). Dit verduidelik ook dat die hele skepping negatief geraak is.⁶⁸⁶ 'n Struktuur analise van die straf op die mens dui die volgende:

⁶⁸² Coats George W, **Genesis with an Introduction to narrative Literature**, p 54, [William B Eerdmans Publishing Company], Grand Rapids Michigan, 1983; Pink Arthur W, **Gleanings in Genesis**, p 33-37, [The Moody Bible Institute], Chicago, 1981. Die gevolg van die sondeval is dat die mens selfgesentreerd geword het. Hy glo dat hy altyd reg is en insig in sy eie situasie het. Die val het ontstaan deur die begeerte van die mens om self te besluit wat reg is – nie wat God se wil is nie.

⁶⁸³ Coats George W, **Genesis with an Introduction to narrative Literature**, p 55, [William B Eerdmans Publishing Company], Grand Rapids Michigan, 1983.

⁶⁸⁴ Coats George W, **Genesis with an Introduction to narrative Literature**, p 55, [William B Eerdmans Publishing Company], Grand Rapids Michigan, 1983.

⁶⁸⁵ Du Toit Ben, **God? Geloof in 'n postmoderne tyd**, p 16-17, [CLF Uitgewers], Bloemfontein, 2000; Heyns JA, **Die Mens – Bybelse en Buite-Bybelse mensbeskouinge**, p 129-131, [Sacum Beperk], Bloemfontein, 1981.

⁶⁸⁶ Heyns JA, **Die Mens – Bybelse en Buite-Bybelse mensbeskouinge**, p 133-137, [Sacum Beperk], Bloemfontein, 1981.

<p>¹⁶ Vir die vrou het die Here God gesê: “Ek sal jou baie swaar laat kry met jou swangerskappe: met pyn sal jy kinders in die wêreld bring.</p>	<p>Die aantasting van seksualiteit en voortplanting</p>
<p>Na jou man sal jy hunker en hy sal oor jou heers.</p>	<p>Aantasting van seksualiteit, die gesin en geslagsgelykheid</p>
<p>¹⁷ Vir die mens het die Here God gesê ... is die aarde deur jou toedoen vervloek; met swaarkry sal jy daaruit ‘n bestaan maak, jou lewe lank;</p>	<p>Sosio-ekonomiese aantasting</p>
<p>¹⁸ die aarde sal vir jou dorings en dissels laat uitspruit, en jy sal veldplante eet; net</p>	<p>Aantasting van die skepping en natuur</p>
<p>deur harde werk sal jy kan eet,</p>	<p>Sosio-ekonomiese aantasting</p>
<p>totdat jy terugkeer na die aarde toe, want daaruit is jy geneem. Stof is jy, en jy sal weer stof word.</p>	<p>Algehele onvolmaaktheid en gebrokenheid van die mens</p>

Die aard van ons ongehoorsaamheid kan wel die verbreking van verhoudings wees, maar die **“gevolg”** van daardie gebroke verhoudings is hartseer of onvolmaaktheid op verskeie vlakke (soos in die struktuur analise uitgewys) wat uitloop op die finale skeiding tussen God en mens (3:22-23).⁶⁸⁷

Wanneer sò na die teks gekyk word, word die mitologiese karakter van die verhaal op die agtergrond geskuif. Hierdeur word lewensbelangrike vraagstukke vir die hedendaagse mens aangespreek. Die primêre doel van

⁶⁸⁷ Bavink Herman, **Gereformeerde Dogmatiek**, p 85-89, [JH Kok], Kampen, 1929. Bavink wys dat die gevolge van sondeval ook 'n sedelike implikasie het. Die mens se reaksie op sy kaalwees dui hierop. Die Christengelowige kan nie die gevolge wat die sondeval in terme van die fisiologiese, maar ook in terme van die mens se moraliteit onderskat nie. Coats George W, **Genesis with an Introduction to narrative Literature**, p 59, [William B Eerdmans Publishing Compony], Grand Rapids Michigan, 1983; Heyns JA, **Die Mens – Bybelse en Buite-Bybelse mensbeskouinge**, p 129-131, [Sacum Beperk], Bloemfontein, 1981.

die J-bron in die verhaal, is om die beperkinge van die menslike natuur te verduidelik. Dit wil verduidelik waarom daar gebrokenheid is.⁶⁸⁸

Die gevolge van die sondeval op die mens se seksualiteit is verreikend. Dit is onder andere dat seksualiteit in sy geheel ook negatief aangeraak is, en derhalwe gebroke verhoudings tussen die heteroseksuele maats tot gevolg het, en ook onvrugbaarheid. In die Skrif is die vrugbare land en –vrou 'n teken van God se seën. Die teenoorgestelde is ongelukkig ook waar: Waar seksualiteit en vrugbaarheid aangetas is, is dit die gevolg van die sondeval.⁶⁸⁹

Sonde en seksualiteit is 'n tema wat deur die Skrif loop. Selfs in Openbaring word seksualiteit gebruik om die verval en ontrouheid van die wêreld aan te toon (Op 17:1-5).⁶⁹⁰ Paulus waarsku binne die konteks van seksualiteit dat die gelowiges hul liggame nie mag gebruik om sonde te doen nie. Dit is juis in hierdie konteks waar hy onder andere na die beoefening van homoseksuele praktyke verwys (1 Kor 6:9-15).⁶⁹¹ Die heidense volke het nie soveel klem op seksuele sondes geplaas nie (buite-huwelikse seks en homoseksuele praktyke het voorgekom). Daarteenoor het die Jode (ook buite Bybelse Joodse skrywers) seksuele sonde in 'n ernstige lig beskou. Die antieke Judaïsme (soos reeds in hoofstuk 2 aangedui) het homoseksuele

⁶⁸⁸ Coats George W, **Genesis with an Introduction to narrative Literature**, p 59, [William B Eerdmans Publishing Company], Grand Rapids Michigan, 1983.

⁶⁸⁹ Durand JJF, **Die Sonde**, p 145-158, [NG Kerkboekhandel], Pretoria, 1978. Die ingrypende gevolg van die sondeval is dat dit die mens met 'n verwonde natuur gelaat het. Die gevolge van die sonde is nie net 'n "gemis" of 'n "verlies" nie, maar aktiewe, destruktiewe mag; Ryken, Leland; Wilhoit, James C.; Longman III, Tremper, **Dictionary of Biblical Imagery**, (Downers Grove, Ill: InterVarsity Press) 2000, c1998.

⁶⁹⁰ Beckwith Isbon T, **The Apocalypse of John**, p 690-697, [Baker Book House], Grand Rapids, 1979.

⁶⁹¹ Njino Joseph, **Christian Marriage in the Era of Homosexuality** geneem uit **AFER 46 (4)**, p 350, 2004; Ryken, Leland; Wilhoit, James C.; Longman III, Tremper, **Dictionary of Biblical Imagery**, (Downers Grove, Ill: InterVarsity Press) 2000, c1998.

verhoudings in lyn met seksuele sondes gesien.⁶⁹² Ook die kerkvaders het seksualiteit en sonde dikwels met mekaar verbind (Brief van Barnabas 4:12-13).⁶⁹³ Die Pastor van Hermas dui spesifiek dat die vroeë kerk met seksuele sonde geworstel het (daar is reeds hierna verwys).⁶⁹⁴

2.2. Metafore vir sonde

So ongewild as wat dit binne vandag se konteks mag wees om oor sonde te praat, so duidelik is die Skrif oor sonde. Die belydenis dat daar iets soos sonde is, is wesenlik aan die gereformeerde teologie:

"Hoeveel dinge moet ek weet om in hierdie troos salig te lewe en sterwe?"

Drie dinge: eerstens, hoe groot my sonde en ellende is; ..."⁶⁹⁵

"Hy (die mens) het, deurdat hy in al sy doen en late goddeloos, verkeerd en verdorwe geword het, al sy voortreflike gawes wat hy van God ontvang het, verloor, en hy het niks anders daarvan oorgehou nie as slegs klein oorblyfsels, wat egter nie genoeg is om hom alle verontskuldiging te ontnem".⁶⁹⁶

Naas genade en verlossing, loop die begrip van sonde soos 'n goue draad deur die Skrif.⁶⁹⁷ Die karakter van sonde, het nie nét met 'n uiterlike daad te doen nie. Voor die daad kan plaasvind, gebeur iets in die mens se innerlike. Die oersonde dui waarskynlik op die innerlike misvatting wat by mense

⁶⁹²Various, **Dictionary of New Testament Background**, (Downers Grove, IL: InterVarsity Press) 2000.

⁶⁹³Martin, Ralph P.; Davids, Peter H., **Dictionary of the Later New Testament & Its Developments**, (Downers Grove, Ill: InterVarsity Press) 2000, c1998.

⁶⁹⁴Martin, Ralph P.; Davids, Peter H., **Dictionary of the Later New Testament & Its Developments**, (Downers Grove, Ill: InterVarsity Press) 2000, c1998.

⁶⁹⁵Heidelebergse kategismus of onderwysing in die Christelike leer, **Sondag 1, Vraag 2**, p 185, [Nasionale Boekdrukkery], Goodwood Kaap, 1988.

⁶⁹⁶Nederlandse Geloofsbelydenis, **Artikel 14 – Die skepping van die mens en die sondeval, en die gevolge daarvan**, p 163, [Nasionale Boekdrukkery], Goodwood Kaap, 1988.

⁶⁹⁷Alexander, T. Desmond and Brian S. Rosner, editors, **New Dictionary of Biblical Theology**, (Downers Grove, Ill: InterVarsity Press) 2000.

plaasvind – en derhalwe op die verkeerde daad uitloop.⁶⁹⁸ Daarom stel Calvyn dat die wortel van sonde in die mens se self-liefde geleë is. Indien die mens met sonde wil breek, beteken dit dat hy/sy die eie-ek moet kruisig. Self-liefde moet onderdruk word.⁶⁹⁹ Die mens moet altyd onthou dat sonde die mens se wil én vermoë om reg te doen onderdruk.⁷⁰⁰

Hier is die punt

Behoort voorstanders van homoseksuele huwelike en –verhoudings nie ook krities die vrae te vra nie: In watter mate is ons regverdiging van ons saak deur die “ervaring” van mense en die oënskynlike bestaan van “bio-psigies-sosiale faktore” nie juis ’n ontkenning van die gevolg / letsels wat die sondeval op die mens en die natuur gehad het nie? Wanneer kan ’n teologiese begrip deur ’n natuurwetenskaplike begrip opgehef word?

Wanneer met teologie besig is, domineer die teologie en nié die

⁶⁹⁸ Durand JJF, **Die Sonde**, p 145-158, [NG Kerkboekhandel], Pretoria, 1978. Hierdie innerlike misvatting impliseer ook dat daar by mense ’n innerlike misvatting oor hul seksuele natuur kan bestaan.; **The New Bible Dictionary**, (Wheaton, Illinois: Tyndale House Publishers, Inc.) 1962.

⁶⁹⁹ Calvyn Johannes, **Institusie II**, p 111-115, [Nasionale Boekdrukkery], Goodwood, 1978. Die Christen moet waak teen ’n filosofiese selfkennis waarin die mens opgehewe word as ’n wese wat “slegs voortreflik” is. Selfkennis by die mens is die wete hoe wonderlik ons natuur sou wees indien dit nie deur die sonde aangetas is nie. Die mens wil deur vleierey gestreel word. Die menslike “natuur is naak en besmet”.; Ferguson, Sinclair B. and David F. Wright, **New Dictionary of Theology**, (Downers Grove, IL: InterVarsity Press) 2000, c1988. Voorstanders van homoseksuele verhoudings en –huwelike behoort weer oor die aard van die sonde en die letsels van die sondeval na te dink. Dit is hierdie sondeval wat mense in self-verheffing laat glo dat homoseksualiteit ’n derde vorm van seksualiteit is (naas mans en vroue) wat van God ontvang is, en daarom “gevier” moet word. Voorstanders van homoseksuele verhoudings en –huwelike wil nie erken dat die letsels van die sondeval sommige mense se natuur ook op seksuele vlak aangetas het nie.

⁷⁰⁰ Ferguson, Sinclair B. and David F. Wright, **New Dictionary of Theology**, (Downers Grove, IL: InterVarsity Press) 2000, c1988; Guthrie Donald, **New Testament Theology**, p 196, [Inter-Varsity-Press], Downers Grove, 1981. Die mens wat ontken dat hy sondig is en die letsels van die sondeval in hom/haar rondra, mislei homself/haarsel.

natuurwetenskap nie. Daarom kan die teologiese begrip van sonde nie op grond van sogenaamde natuurwetenskaplike "bevindings" van die tafel gegee word nie.

Binne bogenoemde konteks het die Skrif 'n ryk woordeskat wat sonde beskryf. Die bekendste metafoor kom uit Eksodus 34:7. Hiervolgens straf God boosheid (ongeregtigheid), opstand (oortreding) en sonde (w'j;F;ha).⁷⁰¹ Laasgenoemde begrip kom ongeveer 600 keer in die Ou Testament voor.⁷⁰² Boosheid se oorsprong kom van begrippe wat dui dat iets gebuig word. Opstand of rebellie teen God kom van die begrippe om riglyne of die wet te oortree. Sonde impliseer weer dat jou doel gemis word, of dat jy 'n ander pad stap as wat jy behoort te doen.⁷⁰³ Vir die doel van hierdie studie (veral in die lig van die Levitikus tekste oor homoseksuele dade), is dit belangrik om te wys dat hierdie begrip in die kultiese konteks veral gedui het op handeling wat jou onrein gemaak het.⁷⁰⁴

Die Nuwe Testament se begrip vir sonde dui ook daarop dat iemand sy doel mis (aJmartiva⁷⁰⁵). Hierdie begrip kom ongeveer 264 keer in die Nuwe

⁷⁰¹ Fensham FC, **Exodus**, p , [Uitgeverij GF Callenbach], Leiden. 1970. Wie in geloofsgehoorsaamheid aan God se verbond (en wil) leef, ontvang genade. Wie dit nie doen word deur Hom gestraf. Dit gaan hier om die voorwaardelike gee van vloek en seën. Die vraag is: "Erken ek God vir wie Hy is en ken ek my plek voor Hom? Is ek bereid om daarom volgens sy wil te leef, al kos dit my 'n prys?" God is liefdevol en vol van genadige, maar dit hef nie sy wil op nie – ook op seksuele gebied. Die Nuwe Testament het nooit die Skrif se vraag na gehoorsaamheid opgehef nie, al teken dit God se verlossende genade sterker.

⁷⁰² Ryken, Leland; Wilhoit, James C.; Longman III, Tremper, **Dictionary of Biblical Imagery**, (Downers Grove, Ill: InterVarsity Press) 2000, c1998.

⁷⁰³ **Enhanced Strong's Lexicon**, (Oak Harbor, WA: Logos Research Systems, Inc.) 1995; Richard Whitaker, Editor, **The Abridged Brown-Driver-Briggs Hebrew-English Lexicon of the Old Testament**, (Oak Harbor, WA: Logos Research Systems, Inc.) 1997; Ryken, Leland; Wilhoit, James C.; Longman III, Tremper, **Dictionary of Biblical Imagery**, (Downers Grove, Ill: InterVarsity Press) 2000, c1998.

⁷⁰⁴ Alexander, T. Desmond and Brian S. Rosner, editors, **New Dictionary of Biblical Theology**, (Downers Grove, Ill: InterVarsity Press) 2000.

⁷⁰⁵ Kittel, Gerhard; Friedrich, Gerhard, **The Theological Dictionary of the New Testament**, (Grand Rapids, MI: Wm. B. Eerdmans Publishing Company) 2000, c1964.

Testament voor. Ook dit impliseer dat iemand van God se weg/pad/doel wegdraai en so sy/haar Godgewe doel mis.⁷⁰⁶ Die meer onbekende begrippe soos *parapesovnta* (Hebr 6:6) wat vir sonde gebruik word, dui daarop dat iemand neerval of verdwaal. So dui *parevbh* (Hand 1:25) weer dat iemand doelgerig van die regte pad wegloop of oor die grense wat gestel is gaan (Jak 2:9).⁷⁰⁷ Ongelukkig het hierdie metafore hul betekenis met tyd verloor ('n Mens kan slegs wonder in watter mate menseregte 'n rol gespeel het om die Bybelse begrippe vir sonde op die rand te plaas. Met menseregte word die eie ek die norm. Selfliefde bepaal my siening van wat reg of verkeerd is. Dit beteken dat God se reg om aan mense sy norme en waardes te gee, geïgnoreer word - JP.).

Wat is sonde dan? Sonde is iets wat 'n mens verslaaf of vashou. Dit bind jou met ander woorde vas aan iets. Dit is om van die regte pad af weg te draai en op jou eie pad te gaan. Dit is om op jou eie weg te gaan, en jou nie te laat voorsê nie. Dit is 'n optrede (optredes) wat voortspruit uit 'n gebrek aan insig. En op die ou einde is sonde ook iets wat vernietig en hartseer bring.

708

Die teologiese oorsprong van die begrip dui op die sondige handeling self, en nié op die redes of motiewe waarom iemand 'n sekere daad gepleeg het nie.

⁷⁰⁶ **Enhanced Strong's Lexicon**, (Oak Harbor, WA: Logos Research Systems, Inc.) 1995; Kittel, Gerhard; Friedrich, Gerhard, **The Theological Dictionary of the New Testament**, (Grand Rapids, MI: Wm. B. Eerdmans Publishing Company) 2000, c1964.

⁷⁰⁷ Louw, Johannes P. and Nida, Eugene A., **Greek-English Lexicon of the New Testament based on Semantic Domains**, (New York: United Bible Societies) 1988, 1989; Ryken, Leland; Wilhoit, James C.; Longman III, Tremper, **Dictionary of Biblical Imagery**, (Downers Grove, Ill: InterVarsity Press) 2000, c1998.

⁷⁰⁸ Ryken, Leland; Wilhoit, James C.; Longman III, Tremper, **Dictionary of Biblical Imagery**, (Downers Grove, Ill: InterVarsity Press) 2000, c1998. Die implikasie van die begrippe vir sonde is dat iemand homself/haarself "verloor" wanneer teen God gekies word. Wie teen God se wil kies mis sy/haar doel. Op seksuele gebied is die doel van 'n man en 'n vrou om seksueel te verkeer en dus om in heteroseksuele verhoudings betrokke te wees. Hierdie seksuele daad en seksuele verhouding het as doel die "potensiaal" om te kan voortplant. Wie dan in homoseksuele verhoudings betrokke raak mis hul God "gewilde" seksuele doel en verloor "hul seksualiteit" daardeur. Dit is sonde.

Die Skrif se leerstelling van sonde bied aan die Christengelowige 'n duidelike raamwerk waarvolgens die hedendaagse vraagstukke beoordeel kan word. Die opstand van die mens teen God as gevolg van selfliefde, loop uit op die verdowing van die mens se etiese lewe en morele oordeel. Dit is daarom belangrik om te onthou dat in 'n samelewing wat vol sonde is, etiese keuses en moraliteit al hoe moeiliker raak. Situasies ontstaan waar elke grens wat gestel is al hoe meer ongewens raak.⁷⁰⁹

Dit beteken dat sonde die gewete onderdruk en uit selfliefde geboorte gee aan dae van ongehoorsaamheid. Die Mens se wysheid en kennis het dof geword. Daarom kan die mens nie dink dat hy/sy self die wil van God kan ken en doen nie. Wat die mens in sy logika, ervaring en wetenskap as reg en goed sien, slaag nie noodwendig die toets by God nie (1 Kor 1:18-2:16 – veral 1:20-28).⁷¹⁰

Hier is die punt:

Die ontstaan en bestaan van sonde, sowel as die gevolge wat dit op die skepping in geheel gehad het, en nog sal hê, verklaar die voorkoms van hartseer en onvolmaakte dinge. Dit verklaar die voorkoms van sekere onnatuurlike seksuele realiteite soos hermafroditus, afroditus, pedofilie, maar ook ander onnatuurlike fisiologiese verbande realiteite soos depressie, blindheid, liggaamlik gestremdheid en vele ander hartverskeurende situasies. Net so verklaar dit ook die bestaan van 'n homoseksuele oriëntasie⁷¹¹ (as daar so iets is). Dit verklaar die hartseer verhale deur homoseksuele persone wat na liefde in 'n ongevoelige

⁷⁰⁹Ferguson, Sinclair B. and David F. Wright, **New Dictionary of Theology**, (Downers Grove, IL: InterVarsity Press) 2000, c1988.

⁷¹⁰Ferguson, Sinclair B. and David F. Wright, **New Dictionary of Theology**, (Downers Grove, IL: InterVarsity Press) 2000, c1988; Groenewald, E.P., **Die Eerste Brief aan die Korinthiërs**, (Kaapstad: Lux Verbi) 1967.

⁷¹¹ Thielicke Helmut, **Sex – Theological Ethics**, p 281-284, [WB Eerdmans Publishing Company], Grand Rapids, 1979.

gemeenskap soek. Dit is die sondeval en die meegaande letsels wat dit op die mens en die skepping gelaat het, wat almal vandag en deur die eeue heen, in 'n staat van onvolmaaktheid gelaat het. Wie dit ontken, ontken die Skriftuurlike en gereformeerde leer van die sondeval.

3. 'n Beoordeling

'n Belangrike rede waarom behoudende teoloë en pro-gay teoloë rakende seksualiteit en sonde verskil, lê in die gesag wat die twee groepe aan die kanon gee. Behoudende teoloë sal die kanon as riglyn vir waardes, norme, moraliteit en seksualiteit in die algemeen gebruik, terwyl pro-gay teoloë die kanon slegs sal gebruik in hoeverre dit in ooreenstemming met die moraliteit van die tydsges is. Die verskil aan die waarde wat die twee groepe aan die kanon gee, is reeds in 'n vorige hoofstuk aangedui.

Vanuit die siening dat die kanon nog steeds vandag aan die hedendaagse mens riglyne van waardes, norme en moraliteit gee, kan die volgende afleidings gemaak word: Indien dit daarom korrek sou wees om af te lei dat 'n Bybelse seksualiteit, heteroseksuele verhoudings binne die huwelik is, dan het die sondebeskouing soos hierbo uiteengesit implikasies vir homoseksuele huwelike en -verhoudings.

3.1. Dit kan aanvaar word dat sonde die verslegting van verhoudings (met God, met ander mense en met die natuur) meebring. Dit sou daarom nie korrek wees om nét te fokus op die sogenaamde "liefdelose homofobiese verhouding" van die behoudende Christen teenoor sy gay-naaste, as sonde nie. Die gay-Christen en teoloog wat ten gunste van homoseksuele verhoudings en -huwelike is, moet onthou dat die verhouding met die skepping ook versleg het. Dit het implikasies vir ons "seksuele oriëntasies". Omdat ons verhouding met God gebreek is, het dit ook implikasies vir die

uitleef van ons seksuele oriëntasies, in terme van heteroseksuele verhoudings binne huwelike. Die praktiserende gay-Christen behoort homself/haarself ook die volgende af te vra:

“Is dit nie dalk ook die uitleef van my homoseksuele oriëntasie in homoseksuele verhoudings wat daartoe aanleiding gee dat my verhoudings met ander wat vir my omgee versleg – familie, mede-gelowiges en die breër samelewing? Is die sonde dan slégs die “homofobie” van die behoudende Christen wat “nie in ‘n liefdevolle verhouding” met my (as gay-christen) wil leef nie? Kan die sonde nie dalk ook lê in die “verslegting” van my seksuele oriëntasie en die “uitleef” van die verslegte seksuele oriëntasie in homoseksuele verhoudings en –huwelike nie (weens die gevolge van die sondeval)?”

Om sonde daarom slégs te sien as ‘n gebrek aan vryheid, as liefdeloos en vervreemding teenoor my homoseksuele praktiserende medemens (die etiket wat om die nek van die behoudende “homofobiese” gelowige geplaas word), is ‘n verskraling van die sondebegrip, soos dit in die Bybel verduidelik word.

3.2. Die gevolge van die sondeval word in die Skrif so dramaties en ingrypend geteken, dat die gelowige altyd die volgende moet onthou:

3.2.1. My **seksualiteit** is deur die sonde aangetas.

3.2.2. My **fisiologie** (ook soos die wetenskap dit vir my uitwys) is deur die sonde aangetas.⁷¹²

⁷¹² Collwell John, **Christ, Creation and Human Sexuality**, p 89, {SCM Press}, Cambridge, 1997. Heelwat homoseksuele persone sien die verbintenis van ‘n homoseksuele oriëntasie met die sondeval of ‘n letsel wat die sondeval fisiologies aan hul gelaat het, as ‘n belediging. Vir hulle impliseer dit “siekte”. Hulle seksuele oriëntasie maak nie van hulle “siek” mense nie. Daar kan op die debat heelwat dieper ingegaan word: Sou endogene depressie, hermafroditus, afroditus, pedofilie, kleurblindheid, blindheid, liggaamlik gestremheid ‘n “seën van God” wees, of kan dit die gevolg van die letsels van die sondeval op mense wees. Waarom word ‘n homoseksuele oriëntasie dan uitgesonder

3.2.3. My **ervaring** is deur die sonde aangetas.

3.3. Omdat 'n mens se seksualiteit deur die sondeval aangetas is, het dit implikasies vir mense se "seksuele oriëntasies". Daarom is dit nie noodwendig korrek om te beweer dat iemand met 'n sogenaamde homoseksuele oriëntasie "tot 'n heteroseksuele oriëntasie" bekeer kan word nie. Dit beteken egter wél dat die gay-Christen moet besef dat sy seksualiteit nie 'n noodwendige Goddelike skeppingsordening is nie. Daarom kan die gay gelowige nie sy/haar oriëntasie gebruik as regverdiging vir homoseksuele huwelike en -verhoudings nie.

3.4. Dit is binne hierdie konteks dat ons moet onthou dat ons fisiologie ook deur die val aangetas is. Die "natuur-argument" kan daarom nie afgaan nie (Wanneer Romeine 1 bestudeer word, sal die natuur-teologie in diepte ondersoek word). Daarom moet die Christengelowige versigting met die wetenskap as hermeneutiese sleutel omgaan. Dit is juis die fisiologiese aantastings wat tot heelwat hartseer onder mense lei, nie nét onder homoseksuele persone nie.

3.5. Juis daarom is die hermeneutiese sleutel van ervaring so gevaarlik. Die sondeval het die mens se ervaring ten diepste geraak. Wanneer in ag geneem word dat die mens se oordeelsvermoë, sy insig en wysheid deur die sondeval aangetas is, is die Skrif as kanon nodig om aan die mens duidelike waardes, norme en riglyne uit te wys waarvolgens geleef moet word.

as iets wat "gevier" moet word, terwyl al die persone wat met die fisiologiese situasies worstel dan uitgesonder word as "iemand wat op die een of ander manier "gestrem" is (seksueel, psigies en liggaamlik)?

3.6. Omdat ervaring sò gevaarlik is, moet die regverdiging van my seksuele optrede altyd krities beskou word. Die regverdiging van my optredes se wortel kom uit selfliefde.⁷¹³

3.7. Die wese van selfliefde is die weiering om verantwoordelikheid vir my optrede te aanvaar. Die homoseksuele persoon het die verantwoordelikheid om nie ervaring of ander bio-psigies-sosiale faktore as regverdiging vir hul homoseksuele verhoudings te gebruik nie. Dit word nie ontken dat daardie oorsake en ervarings betrokke is nie, maar binne die konteks van die Skrif se siening van seksualiteit, sowel as sonde, lê die verantwoordelikheid by die homoseksuele persoon om homself/haarself nie bloot te stel aan situasies wat tot dae sou lei wat nie vir die Skrif aanvaarbaar is nie. Die Skrif toon duidelik dat 'n gebrek aan selfbeheersing sowel as die blootstelling aan situasies wat tot sonde sou lei, gevaarlik is. Dit gaan ook om die verantwoordelikheid om nie toe te gee aan my gebroke homoseksuele oriëntasie nie, maar om in verantwoordelikheid sò te leef dat ek nie blootgestel word aan situasies waar ek sou val nie (Spr 5:23; 2 Kor 4:2; 1 Tim 6:11).

3.8. Nog 'n punt: Die homoseksuele persoon behoort ook te besef dat sy/haar wil en vermoë om nié aan hulle begeertes toe te gee nie, deur die val aangetas is. Soveel te meer behoort onthou te word dat blootstelling aan verleidings en misleidings gevaarlik is.

3.9. In die lig van hierdie studie waar seksualiteit en sondebeskouing as 'n hermeneutiese sleutel bestudeer is, moet in alle billikheid gestel word dat die pro-gay teoloë in beide hul sienings van seksualiteit en sonde van 'n

⁷¹³ Pedofiele beweer ook dat hulle nie 'n keuse oor hul seksuele voorkeur het nie – dit is hulle ervaring. Beteken dit dat pedofilie aanvaarbaar is. In hierdie hoofstuk is aangetoon dat die wetenskap en mense se verhale (of ervarings) nie gebruik kan word om die Skrif in terme van moraliteit te veto nie.

filosofies-menseregte vertrekpunt uitgaan. `n Vertrekpunt wat nie die toets van die Skrif kan deurstaan nie, én wat in sy wortel vreemd aan die Skrif is.

Op hierdie stadium kan die spesifieke gedeeltes van die Skrif wat na homoseksuele praktyke verwys, as hermeneutiese sleutel bestudeer word. In die volgende hoofstuk sal die getuienis van die Ou Testament as hermeneutiese sleutel onder oë geneem word. Die rede hiervoor is dat pro-gay teoloë van mening is dat daardie homoseksualiteit waarvan die Skrif praat, nie die homoseksualiteit is wat op vandag se mense van toepassing is nie.